



RAPORT MONITORINGOWY
za rok 2017

STRATEGIA
ROZWOJU
SPOŁECZEŃSTWA
INFORMACYJNEGO
WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO
2020+



Śląskie Centrum
Społeczeństwa Informacyjnego

Opracowanie:

Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego

ul. Powstańców 34

40-038 Katowice

tel.: +48 32 700 78 16

fax.: +48 32 700 78 44

www.e-slask.pl

scsi@e-slask.pl

KATOWICE, styczeń 2018

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Wybrane działania w zakresie celów strategicznych.....	6
1.1 CEL 1 - Rozwój kompetencji cyfrowych	8
1.2. CEL 2 - Zwiększenie dostępności danych publicznych	16
1.3. CEL 3 - Rozwój elektronicznych usług publicznych	26
2. Analiza wskaźnikowa	34
Podsumowanie	52
Spis rysunków.....	55
Spis tabel.....	55
Spis zdjęć.....	56

Wstęp

Zgodnie z zapisami ustawowymi Samorząd Województwa prowadzi politykę rozwoju województwa¹. Przez politykę rozwoju rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej².

Począwszy od drugiej połowy lat 90. XX w. procesy rozwojowe w systemie społecznym i jego subsystemach (gospodarczym, politycznym, kulturowym) podlegają fundamentalnym zmianom. Główną determinantą tych przemian są technologie informacyjne i komunikacyjne (TIK; ang. ICT – *information and communication technologies*). Podstawowym czynnikiem rozwoju stają się informacja i wiedza, a gospodarki i społeczeństwa wykorzystujące informację wiedzę w stopniu większym, niż kiedykolwiek wcześniej zyskują miana społeczeństw informacyjnych (SI) i gospodarek opartych na wiedzy (GOW).

Rozwój społeczeństwa informacyjnego w woj. śląskim stał się istotnym celem działań władz publicznych na poziomie regionalnym. Politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych³. W związku z powyższym samorząd Województwa Śląskiego za pomocą Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego (ŚCSI)⁴ opracował, a Sejmik Województwa Śląskiego przyjął do realizacji *Strategię Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego do roku 2015 (SRSI WSL 2015)*⁵ oraz *Strategię Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego 2020+ (SRSI WSL 2020+)*⁶.

W obecnie obowiązującej *Strategii (SRSI WSL 2020+)* zidentyfikowano trzy główne cele, tj.:

- rozwój kompetencji cyfrowych,
- zwiększenie dostępności danych publicznych,
- rozwój elektronicznych usług publicznych.

¹ Art. 11 Ustawy z dnia 5.06.1998r. o samorządzie województwa (Dz. U. 1998, Nr 91, poz. 576).

² Art. 2 Ustawy z dnia 6.12.2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2006, Nr 227, poz. 1658).

³ Art. 4 Ustawy z dnia 6.12.2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2006, Nr 227, poz. 1658).

⁴ §3 p. 2 Statutu ŚCSI stanowi, że: „W ramach realizacji zadań własnych samorządu województwa do zadań Centrum należy w szczególności opracowanie, aktualizowanie i realizacja regionalnej strategii informatyzacji Województwa Śląskiego”, Załącznik do uchwały nr IV/6/5/2011 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 14 marca 2011r.

⁵ Uchwała nr III/37/2/2009 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 kwietnia 2009r.

⁶ Uchwała nr V/22/3/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 16 maja 2016 r.

Wykonanie Uchwały przyjmującej *Strategię Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego 2020+* powierzono Zarządowi Województwa Śląskiego. Proces wdrażania *SRSI WSL 2020+* odbywa się poprzez podejmowanie zidentyfikowanych w dokumencie działań, realizację odpowiednich przedsięwzięć, inicjatyw, innych strategii branżowych, indywidualnych projektów o zasięgu regionalnym, a także poprzez działania bieżące ŚCSI oraz wszystkich innych interesariuszy.

Śledzenie zmian wprowadzanych w regionie za pomocą powyższych instrumentów oraz ewaluacja ich wpływu na poziom realizacji poszczególnych celów, a tym samym stopień zbliżania się stanu rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie śląskim do obrazu pożądanego, wymaga monitorowania postępów realizacji zapisów *Strategii*.

Monitoring ten z kilku powodów jest utrudniony. Po pierwsze poziom rozwoju społeczeństwa informacyjnego jest wypadkową aktywności ogromnej liczby interesariuszy i nie jest możliwe zebranie całościowej pierwotnej informacji na ten temat w jednym miejscu (np. przez ŚCSI). Po drugie, informacje wtórne gromadzone i publikowane przez instytucje publiczne (Główny Urząd Statystyczny, Ministerstwo Cyfryzacji, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Eurostat) oraz organizacje branżowe cechują się fragmentarycznością danych na poziomie regionalnym i znacznymi opóźnieniami czasowymi. Po trzecie, prowadzenie własnych badań stanu rozwoju społeczeństwa informacyjnego w zidentyfikowanych w *Strategii* obszarach jest wysoce kosztochłonne i wymaga zachowania systematyczności, np. rocznych interwałów czasowych. Powyższe ograniczenia determinują ilość i jakość dostępnych danych na temat stanu rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie śląskim.

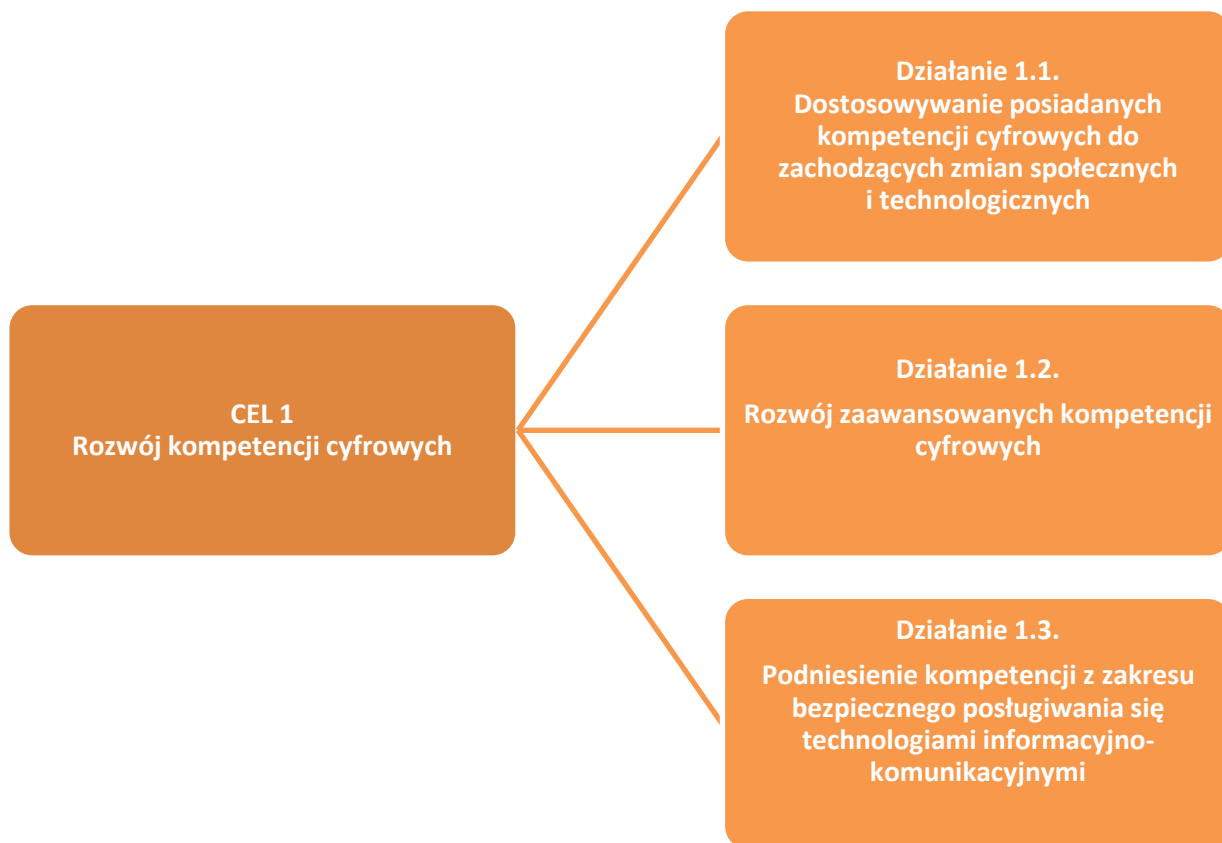
Zgodnie z zapisami *Strategii* monitoring jej realizacji odbywa się raz do roku i łączy informacje i wyniki badań z wielu źródeł. Na ich podstawie opracowywany jest *Raport Monitoringowy*. Niniejszy *Raport Monitoringowy* został przygotowany w Śląskim Centrum Społeczeństwa Informacyjnego i jest drugim raportem od momentu uchwalenia dokumentu *Strategii*. W pierwszej części raportu zaprezentowano wybrane działania wpisujące się w realizację celów *Strategii*, które zostały podjęte przez ŚCSI. Druga część to analiza wskaźnikowa, której podstawą w przeważającej mierze są najnowsze dostępne dane statystyczne o charakterze pierwotnym i wtórnym za lata 2016 i 2017. *Raport* zamyka podsumowanie z rekomendacjami.

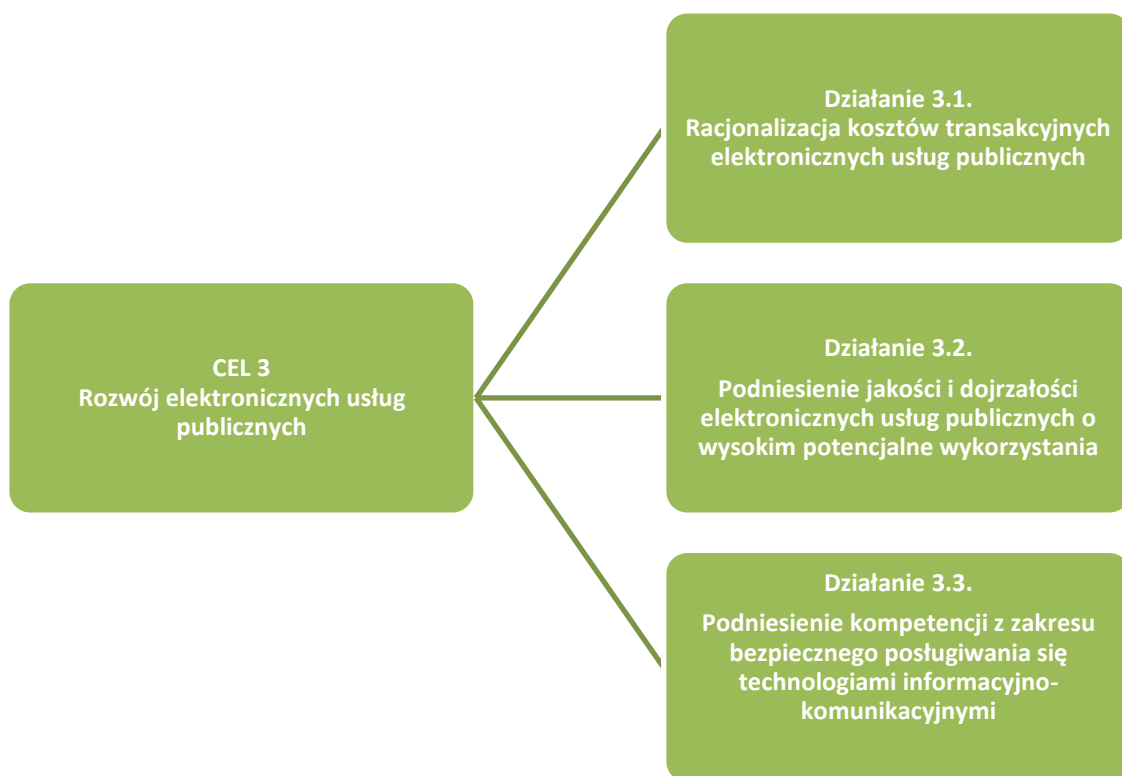
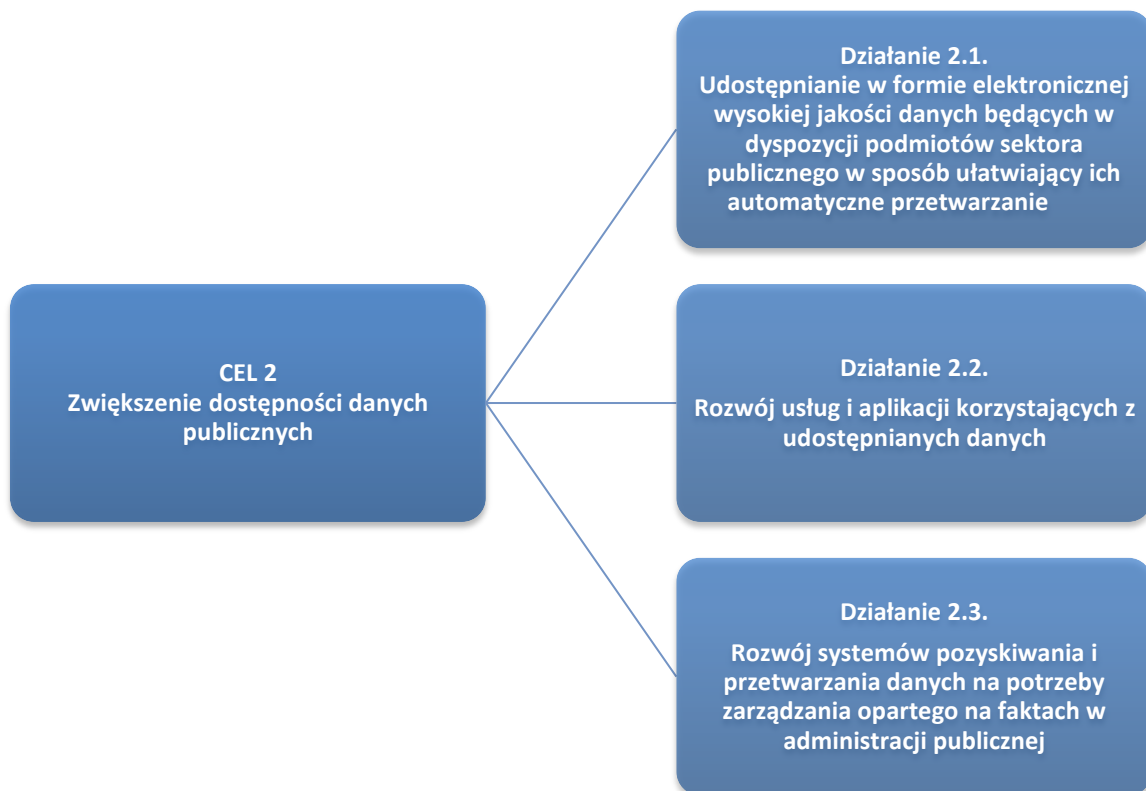
1. Wybrane działania w zakresie celów strategicznych

Jak zaznaczono we *Wstępie* proces wdrażania *Strategii* jest wypadkową działań podejmowanych przez wielu interesariuszy rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Realizacja zapisów dokumentu strategicznego powinna w głównej mierze pobudzać oraz integrować inicjatywy i działania na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego podejmowane przez różne grupy podmiotów funkcjonujących w regionie.

W pierwszej części raportu zaprezentowano inicjatywy podejmowane przez Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego w poszczególnych obszarach związanych z celami i działaniami zidentyfikowanymi w dokumencie *Strategii*.

Schemat celów oraz przypisanych do nich działań w dokumencie *Strategii* wygląda następująco:





Podjęte w 2017 roku działania miały często charakter komplementarny i w większości przypadków obejmowały więcej niż jeden typ Działania (lub nawet więcej niż jeden Cel). W związku z tym przy opisie zrealizowanych zadań ograniczono się do umiejscowienia ich przy poszczególnych Celach strategicznych, bez szczegółowego przypisania do konkretnych Działań.

1.1 CEL 1 - Rozwój kompetencji cyfrowych

Kontynuacja cyklu bezpłatnych szkoleń skierowanych do urzędników JST woj. śląskiego w ramach cyklu SMART Urzędnik.



Realizacja działania przyczynia się do wzrostu kompetencji kadry urzędniczej, poprzez profilowane szkolenia oraz seminaria, obejmujące szeroki zakres zagadnień i problemów pojawiających się w codziennej pracy urzędników.

Tematyka szkoleń:

- 1. Elektroniczne zamówienia publiczne po nowelizacji Ustawy Prawo Zamówień Publicznych** - tematem szkolenia była nowelizacja ustawy PZP wprowadzającą elektroniczną zamówień publicznych. Szkolenie przeznaczone było dla pracowników działów zamówień publicznych jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego, w tym również dla członków komisji przetargowych, kierowników jednostek oraz dla osób, które odpowiadają za prawidłową pracę komisji przetargowych. Udział wzięło 65 osób.
- 2. Wymagania Krajowych Ram Interoperacyjności w kontekście zarządzania incydem oraz usługami IT** – program warsztatów obejmował teorię oraz praktyczne ćwiczenia dotyczące wymagań Art. 20 KRI (PN ISO/IEC 27001:2014), Art. 15 KRI (PN ISO/IEC 20000-1) oraz wymagań procesu kontrolnego. Ćwiczenia dotyczyły tworzenia dokumentacji prawidłowego wdrażania wymagań Krajowych Ram Interoperacyjności w JST, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem. Warsztaty przeznaczone były dla urzędników JST województwa śląskiego nie będących informatykami, szczególnie dla kadry zarządzającej, kierowników, ABI. Udział wzięło 31 osób.

3. **Nowe obowiązki w zakresie cyberbezpieczeństwa (nowa dyrektywa NIS) i ochrony danych osobowych (rozporządzenie RODO)** - szkolenie z zakresu nowych uregulowań prawnych w zakresie dyrektywy NIS i rozporządzenia RODO. Dyrektywa NIS określa, jakim obowiązkom z zakresu bezpieczeństwa będą podlegać operatorzy usług kluczowych (sektory krytyczne, takie jak: energetyka, transport, opieka zdrowotna i finanse) oraz dostawcy usług cyfrowych (internetowe platformy handlowe, wyszukiwarki, usługi przetwarzania w chmurze). Nowe unijne rozporządzenie dotyczące ochrony danych osobowych RODO stanowi unowocześnienie regulacji o ochronie danych osobowych. Udział wzięło 57 osób.
4. **Obowiązkowa dokumentacja przetwarzania danych w RODO** - szkolenie przeznaczone było dla urzędników JST woj. śląskiego, a w szczególności: Administratorów Bezpieczeństwa Informacji (ABI), koordynatorów SEKAP oraz osób zajmujących się w pracy tematyką bezpieczeństwa informacji w urzędach. Udział wzięło 61 osób.
5. **Otwarte dane przestrzenne w JST** - szkolenie z zakresu otwartych danych przestrzennych wynikające z obowiązującego prawa, które nakłada obowiązek utworzenia i udostępnienia metadanych oraz zbiorów danych przestrzennych. Wysokiej jakości dane przestrzenne to podstawa funkcjonowania każdego systemu informacji przestrzennej oraz infrastruktury informacji przestrzennej, dlatego ważne by posiadać odpowiednią wiedzę, która pomoże wdrażać kolejne etapy obowiązujących ustaw. Podczas szkolenia poruszone zostały zagadnienia dotyczące otwartości danych, podstaw prawnych dotyczących otwartych danych przestrzennych, dostępnych usług danych przestrzennym, a także zostały podane przykłady integracji i harmonizacji danych. Szkolenie przeznaczone dla pracowników wydziałów geodezji i kartografii JST. Udział wzięło 26 osób.
6. **Cykl szkoleń z zakresu pakietu MS Office 2010 – MS Excel 2010 i MS Word 2010 o różnym stopniu zaawansowania.** W sumie 6 grup szkoleniowych. Udział w szkoleniach pozwolił uczestnikom na usystematyzowanie swojej wiedzy i zdobycie nowych umiejętności w pracy z pakietem MS Office. Uczestnicy m.in. ćwiczyli umiejętność sprawnej i poprawnej organizacji treści długich dokumentów, usprawniającej ich późniejszą modyfikację i rozbudowę, poznali uniwersalny zestaw niezbędnych umiejętności w pracy z arkuszem kalkulacyjnym, aby sprawnie tworzyć analizy i raporty z użyciem zaawansowanych narzędzi MS Excel. Łącznie ze szkoleń **SMART Urzędnik** w 2017 roku skorzystało ponad 300 pracowników JST woj. śląskiego.

Współorganizacja ze Szczecińskim Parkiem Naukowo-Technologicznym – TECHNOPARKIEM POMERANIA VII Śląskiego Konwentu Informatyków i Administracji



W ramach wdrażania działań wynikających ze Strategii wspólnie ze SPNT – TECHNOPARK POMERANIA zorganizowano VII Śląski Konwent Informatyków i Administracji. Konwent odbył się w czerwcu 2017 r. Na konwencie informatyków odbyły się interesujące wystąpienia prelegentów m.in. na temat zarządzania dokumentami i informacjami, dostępności stron internetowych – WCAG 2.1, prowadzenia stron BIP, zagrożeń bezpieczeństwa informacji, nowej dyrektywy NIS i rozporządzenia RODO, ePUAP-u i profilu zaufanego, naukowego podejścia w analizie danych, użytkownika zasobów naszej pamięci.



Zdjęcie 1 Wystąpienie Dyrektora Śląskiego Centrum Społeczności Informacyjnej podczas VII Śląskiego Konwentu Informatyków i Administracji



Zdjęcie 2 Stanowisko Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego podczas VII Śląskiego Konwentu Informatyków i Administracji

Kontynuacja szkoleń w ramach Akademii Bezpiecznego Internetu



(pilotaż projektu przeprowadzono w roku 2016 wspólnie z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 5 w Katowicach).

Działania skierowane do uczniów wybranych szkół województwa śląskiego (szkoły podstawowe i gimnazja). W stosunku do zrealizowanego w roku 2016 pilotażu projektu grupa docelowa została poszerzona o uczniów klas nauczania początkowego (kl.1-3). Rozwój nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i wzrost ich wykorzystania w życiu codziennym pociąga za sobą także szereg nowych zagrożeń. Badania przeprowadzone przez ŚCSI w trakcie prac nad Strategią Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego 2020+ oraz codzienne doświadczenia w pracy z młodzieżą szkolną pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 5 w Katowicach, wskazały na problem braku kompetencji w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Dlatego też, zawiązano współpracę i podjęto wspólne działania szkoleniowe w tym zakresie.

W pierwszym półroczu 2016 r. przeprowadzono pilotaż projektu, w dwóch wybranych katowickich szkołach o różnym etapie nauczania (podstawowym i gimnazjalnym) przeprowadzono warsztaty pod hasłem „Bezpieczni w sieci”.

Zajęcia trwały dwie godziny lekcyjne i zostały przeprowadzone zgodnie z wcześniej opracowanymi scenariuszami dostosowanymi do etapu nauczania. Celem zajęć było pokazanie korzyści i zagrożeń płynących z korzystania z Internetu, a także poszerzenie wiedzy uczniów dotyczącej zasad bezpiecznego korzystania z Internetu. Po zakończonym pilotażu przeprowadzono badanie ewaluacyjne, którego wyniki wykazały, iż podejmowane działania zwiększyły świadomość uczestników w zakresie e-bezpieczeństwa, a jednocześnie wskazały potrzebę kontynuacji takich działań na szerszą skalę w województwie .

Realizacja warsztatów w roku 2017 odbywała się w dwóch etapach: I etap realizowany był w miesiącach kwiecień/czerwiec, II etap – październik/grudzień. W trakcie prowadzonego naboru szkół chętnych do udziału w Akademii Bezpiecznego Internetu zauważono, iż zainteresowanie projektem jest dużo większe niż ilość przewidzianych miejsc, dlatego wprowadzono ograniczenie w ilości przeszkolonych klas, do 4 oddziałów klasowych w jednej szkole (do udziału zakwalifikowano 35 placówek szkolnych, o udziale decydowała kolejność zgłoszeń).

W pierwszym półroczu 2017 r., zrealizowano warsztaty dla uczniów w 15 szkołach, w sumie przeszkolono ok. 1037 uczniów, w drugim półroczu przeszkolono 1230 uczniów z 16 szkół woj. śląskiego.

Zajęcia dla uczniów trwały dwie godziny lekcyjne i przeprowadzane były zgodnie z wcześniej opracowanymi scenariuszami, dostosowanymi do etapu nauczania. Jak wcześniej wspomniano, celem zajęć było pokazanie korzyści i zagrożeń płynących z korzystania z Internetu, a także poszerzenie wiedzy uczniów dotyczącej zasad bezpiecznego korzystania z sieci. W wybranych klasach po zakończonych warsztatach przeprowadzany był wywiad grupowy, tworzone były raporty, które posłużyły do ewaluacji podejmowanych działań.

Dopełnieniem procesu szkoleniowego była realizacja wykładów z zakresu cyberbezpieczeństwa, skierowana do rodziców uczniów szkół uczestniczących w projekcie. Celem takich spotkań było podniesienie wiedzy rodziców na temat zagrożeń z sieci, na co należy zwracać uwagę w zachowaniu dzieci, aby odpowiednio wcześniej reagować na niepokojące objawy, gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu problemów już istniejących.

Warsztaty ICT dla mieszkańców woj. śląskiego

Cykl bezpłatnych warsztatów z zakresu praktycznego wykorzystania możliwości ICT w życiu codziennym i zawodowym przez mieszkańców woj. śląskiego. Warsztaty skierowane były do wszystkich osób zainteresowanych podnoszeniem swoich kompetencji podstawowych, jak również zaawansowanych.

Różnorodność podejmowanych zagadnień wpłynęła na dotarcie do większej ilości osób zainteresowanych szkoleniami.

Tematyka szkoleń obejmowała siedem obszarów, tj.:

- Facebook od strategii po reklamę
- Konwersja: klucz do sukcesu biznesu w internecie
- Skuteczna optymalizacja SEO stron dla wyszukiwarek internetowych w 2017 r.
- Optymalizacja CMS-a WordPress dla wyszukiwarek
- Reklama na facebooku dla początkujących,
- Copywriting. Jak pisać teksty, które się sprzedają?
- Google Analytics.

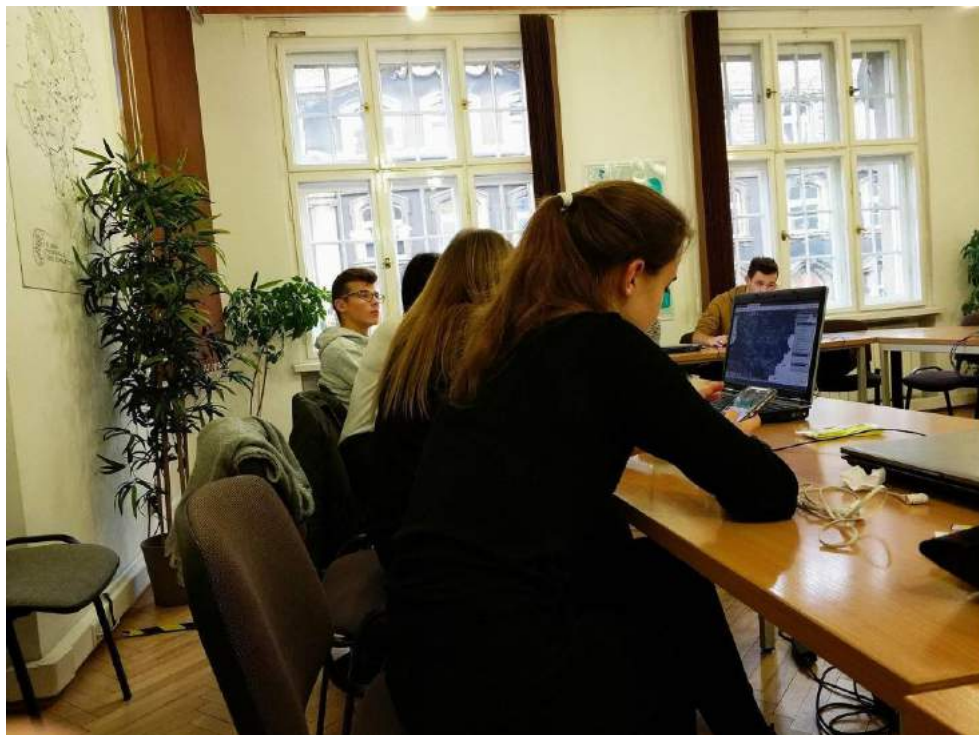
Okres realizacji szkoleń był zaplanowany na październik-grudzień, w sumie udział wzięto ok. 120 mieszkańców woj. śląskiego.

Warsztaty i szkolenia związane z funkcjonowaniem e-administracji i wykorzystaniem dwóch regionalnych platform – Systemu Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej – SEKAP (www.sekap.pl) oraz Otwartego Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej – ORSIP (www.orsip.pl)

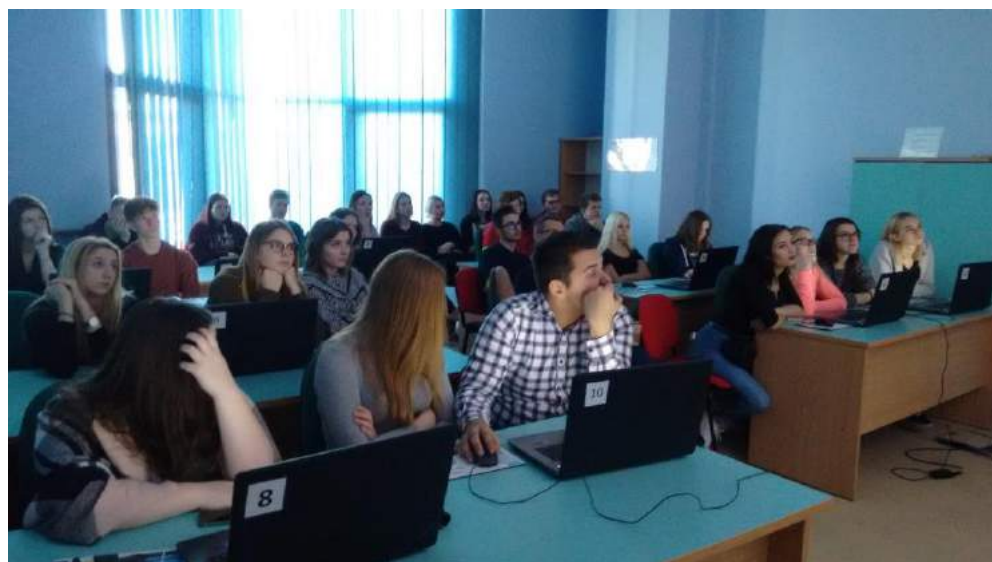
W związku z tym, że charakter podejmowanych działań w ramach tych obszarów wspiera zarówno realizację celu 1, jak i celu 3 Strategii – poniżej zaprezentowano jedynie przykładowe aktywności podnoszące kompetencje cyfrowe mieszkańców województwa. Pozostałe informacje na temat systemów w kontekście zwiększania dostępności usług publicznych zamieszczono w punkcie 1.3 *Raportu*.

- ŚCSI zorganizowało warsztaty z obsługi geoportalu ORSIP dla uczniów oraz nauczycieli szkół ponadpodstawowych woj. śląskiego. W roku 2018 planuje się rozpoczęcie projektu pilotażowego w szkołach podstawowych, który ma na celu realizację lekcji przyrody z wykorzystaniem platformy ORSIP na podstawie przygotowanych konspektów lekcji.

- Podczas prelekcji oraz warsztatów ORSIP w ramach GISDay na Uniwersytecie Śląskim na Wydziale Nauk o Ziemi (16.11.2017) zaprezentowano system uczniom i studentom oraz przeprowadzono szkolenie z obsługi platformy ORSIP.



Zdjęcie 3 Szkolenie uczniów z systemu ORSIP w siedzibie Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego



Zdjęcie 4 Warsztaty z obsługi systemu ORSIP , zorganizowane podczas GISDay 2017 na Uniwersytecie Śląskim Wydziale Nauk o Ziemi

- wsparcie Urzędu Miasta Katowice w przeprowadzeniu szkolenia „Składanie wniosków budżetowych przez Radnych Rady Miasta Katowice oraz Rady Jednostek Pomocniczych” za pomocą SEKAP,
- szkolenia inspektorów CC SEKAP (Zabrze, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Zebrzydowice, SP Cieszyn, UM Łędziny, UM Świętochłowice),
- udział ŚCSI w szkoleniu pn. „Dokument elektroniczny i podpis elektroniczny w postępowaniu administracyjnym w świetle rozporządzenia eIDAS i planowanej nowelizacji KPA”,
- udział ŚCSI w szkoleniu z zakresu „Wymagania Krajowych Ram Interoperacyjności w kontekście zarządzania incydem oraz usługami IT” (Smart Urzędnik),
- udział ŚCSI w szkoleniu z zakresu „Nowe obowiązki w zakresie cyberbezpieczeństwa (nowa dyrektywa NIS) i ochrony danych osobowych (rozporządzenie RODO)” (Smart Urzędnik).

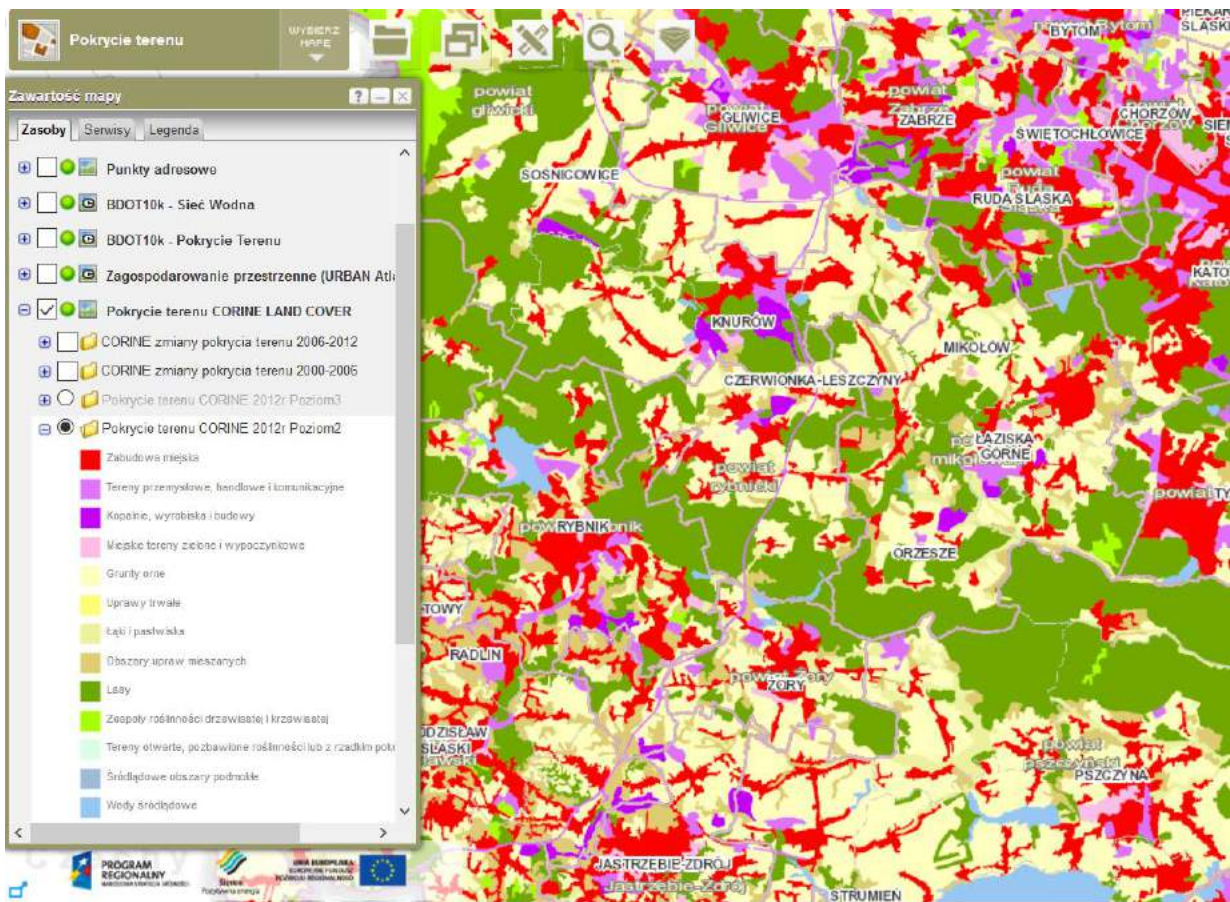
1.2 CEL 2 - Zwiększenie dostępności danych publicznych

Zgodnie z zapisami Dyrektywy 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26.06.2013r. zmieniającej dyrektywę 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego: „Polityka otwartego dostępu do danych propagująca szeroką dostępność i ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego do celów prywatnych lub komercyjnych, przy minimalnych ograniczeniach prawnych, technicznych lub finansowych bądź bez takich ograniczeń, i wspierająca obieg informacji przeznaczonych nie tylko dla podmiotów gospodarczych, lecz także dla opinii publicznej, może odegrać ważną rolę w stymulowaniu rozwoju nowych usług opartych na nowatorskich sposobach łączenia i korzystania z takich informacji, pobudzić wzrost gospodarczy i wesprzeć zaangażowanie społeczne”.

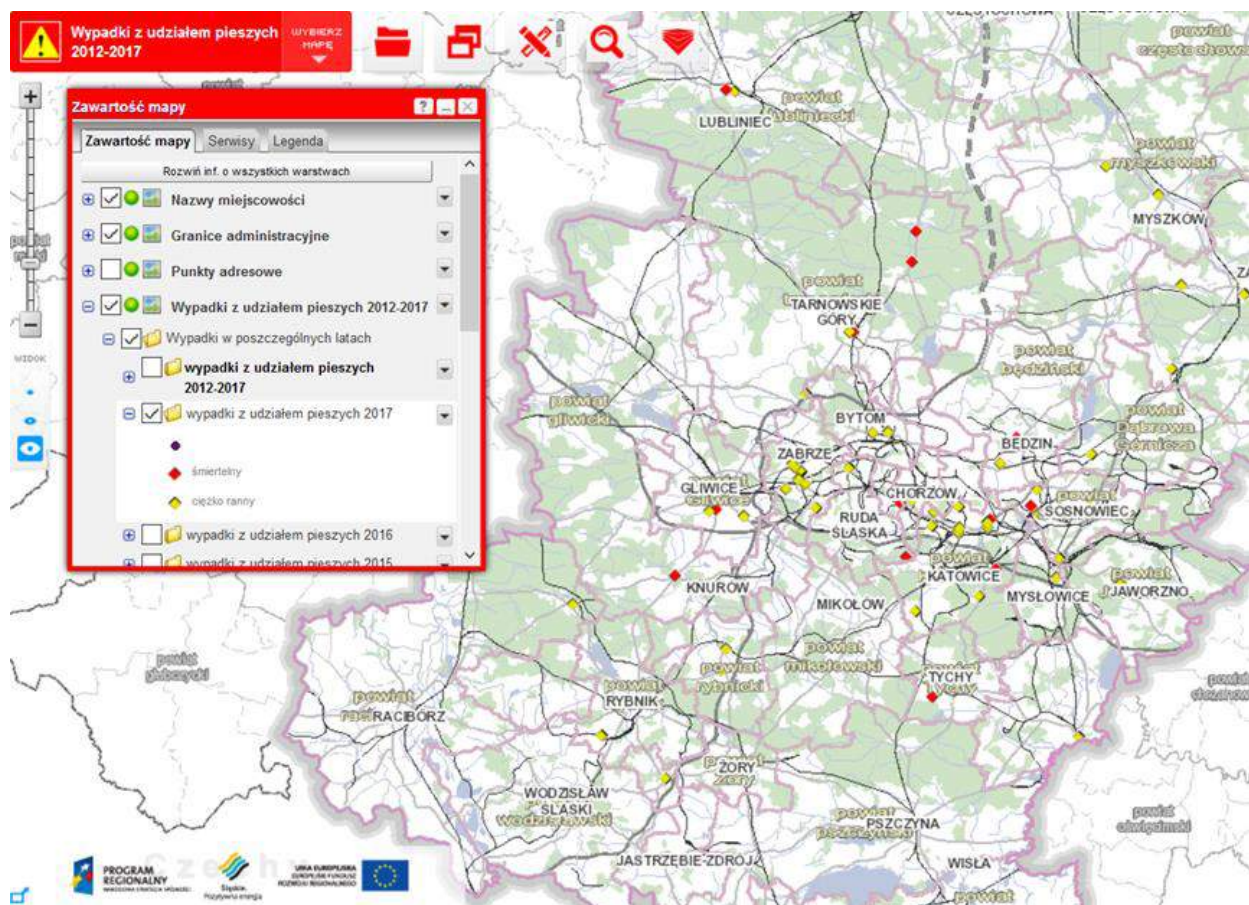
Dane publiczne w Otwartym Regionalnym Systemie Informacji Przestrzennej (ORSIP)

Szczególne miejsce dla realizacji celu 2 w woj. śląskim zajmuje Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej (ORSIP), czyli Geoportal Województwa Śląskiego ułatwiający dostęp do danych przestrzennych. Umożliwiają to powstałe interaktywne mapy i związane z nimi usługi. Na stronie internetowej pod adresem www.orsip.pl możliwy jest bezpłatny dostęp do obszernych danych i informacji z terenu województwa śląskiego. Dane te otrzymywane są z różnych instytucji.

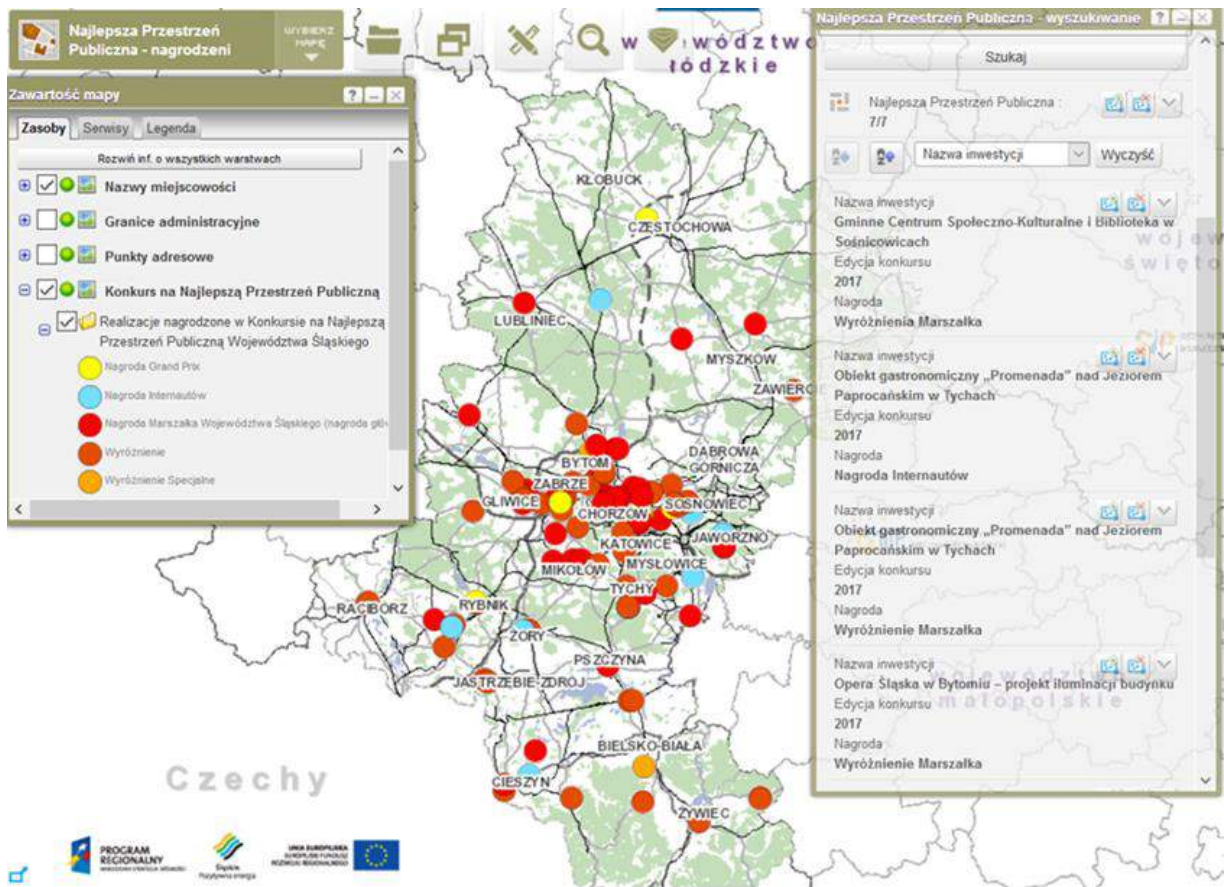
W 2017 r. baza danych ORSIP została zasilona o nowe funkcjonalności i dane, tj.: Corine Land Cover (Zdjęcie 5), dane dotyczące wypadków z udziałem pieszych za rok 2017 (Zdjęcie 6), obiekty nagrodzone w konkursie na Najlepszą Przestrzeń Publiczną 2017 (Zdjęcie 7), oraz czujniki monitorujące jakość powietrza WIOŚ (Zdjęcie 8). Dodatkowo stworzono nowy podmoduł „Metropolia”, przygotowany do późniejszej aktualizacji o nowe dane z obszaru powstałej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (Zdjęcie 9).



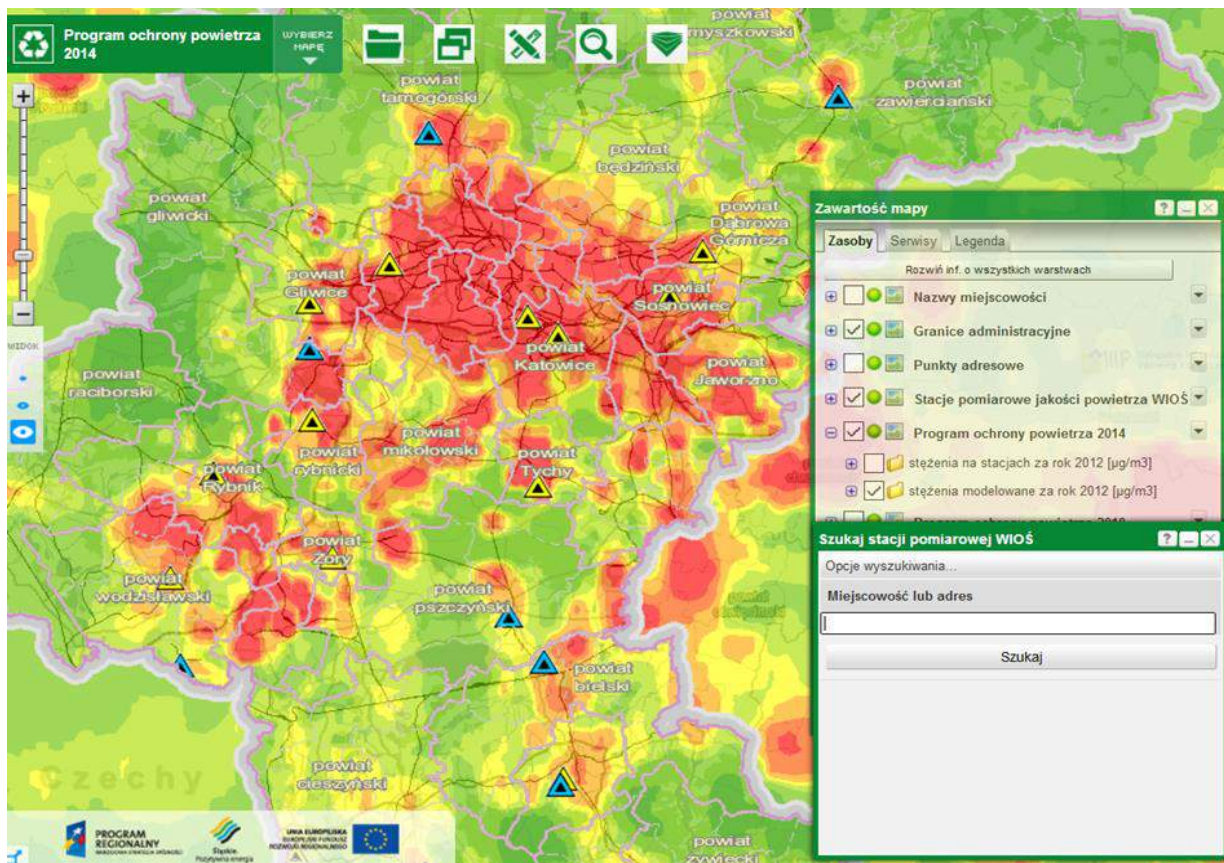
Zdjęcie 5 Corine Land Cover aktualne na 2012 rok



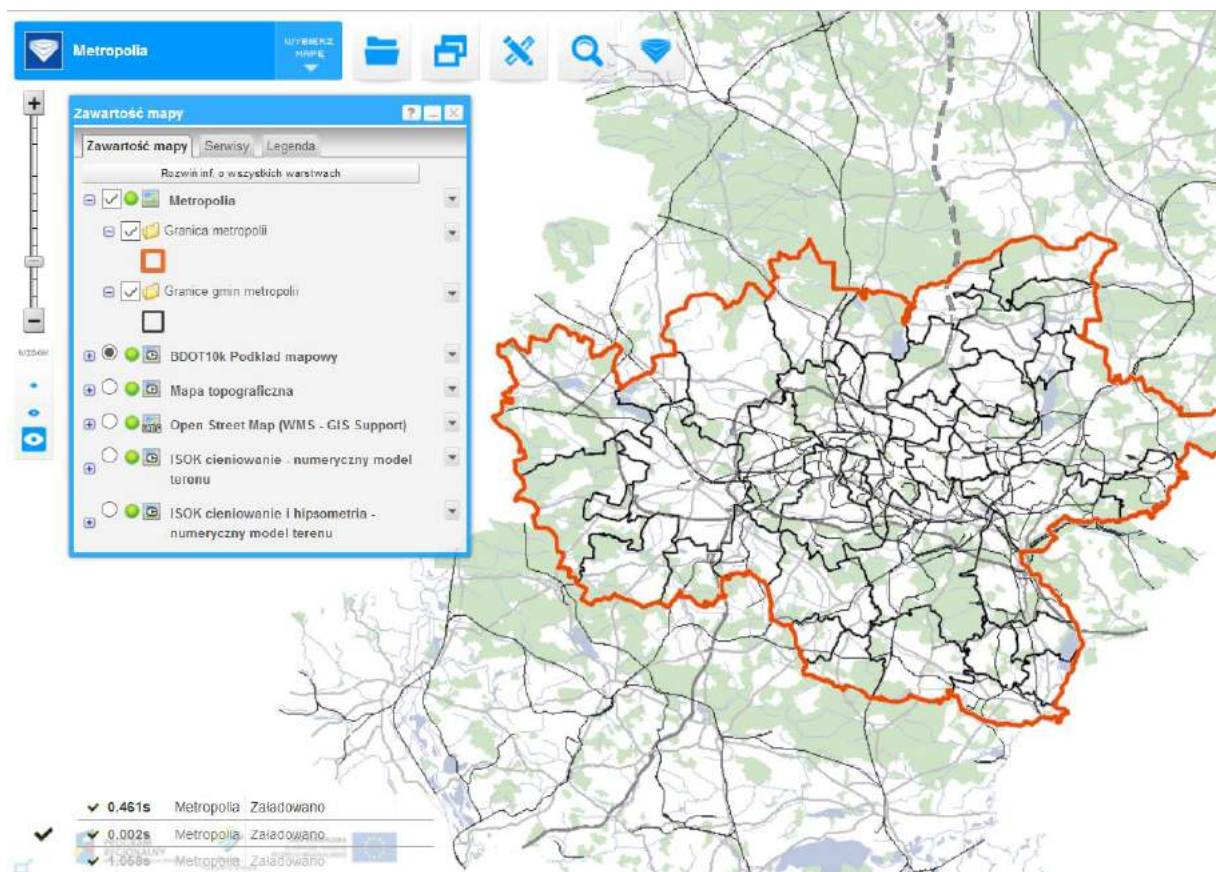
Zdjęcie 6 Dane dotyczące wypadków z udziałem pieszych za rok 2017



Zdjęcie 7 Najlepszą Przeszłość Publiczną 2017



Zdjęcie 8 Czujniki monitorujące jakość powietrza WIOŚ



Zdjęcie 9. Granice nowopowstałej Górn Śląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

W ramach rozwoju systemu planuje się kontynuację działań podejmowanych w latach 2016-2017, których przedmiotem było wykorzystanie systemu ORSIP do prezentacji danych dotyczących bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach wspólnie ze Śląskim Centrum Społeczeństwa Informacyjnego, prowadzi pracę nad mapą wypadków drogowych w woj. śląskim z udziałem pieszych uczestników ruchu drogowego, w których doznali ciężkich obrażeń ciała lub ponieśli śmierć. ORSIP umożliwia wyszukiwanie zdarzeń drogowych w specjalnym formularzu na podstawie kryteriów takich jak data, nazwa gminy i powiatu, numer drogi, położenie itp. W roku 2016 dofinansowanie otrzymał projekt pn. „Cyfrowe Obserwatorium Bezpieczeństwa Województwa śląskiego – śląska policja bliżej społeczeństwa”, w roku 2017 działania polegały na przygotowaniu dokumentacji projektowej oraz ustaleniu szczegółów dalszej współpracy pomiędzy KWP i ŚCSI.

Jednym z istotnych działań przyczyniających się do realizacji celu 2 Strategii jest integracja danych, w tym danych o charakterze przestrzennym. Dane przestrzenne gromadzone są przez różne podmioty, organizacje, instytucje i urzędy, zarówno szczebla centralnego, jak również regionalnego i lokalnego. W związku z tym, pojawiła się potrzeba oraz możliwości

zintegrowania niektórych danych przestrzennych, będących w dyspozycji powiatów, tak by wyszukiwanie i analiza różnorodnych danych tematycznych, była możliwa w jednym miejscu, bez przeszukiwania lokalnych geoportali. Idealnym miejscem do integracji, gromadzenia i analizy danych przestrzennych jest wojewódzki geoportal – ORSIP.

Na szczególną uwagę zasługują m.in. informacje dotyczące działek i nieruchomości, które stanowią podstawowe źródło danych w wielu analizach, w tym analizach potencjału i atrakcyjności inwestycyjnej. Bez wątpienia integracja aktualnych danych dotyczących np. działek, stanowiłaby podstawę do stworzenia ciekawych i funkcjonalnych narzędzi z punktu widzenia mieszkańców, przedsiębiorców i inwestorów. W związku z tym, Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego zorganizowało w październiku 2017 r. konferencję pn. **„Integracja – wspólna droga do otwartych danych przestrzennych”**.

Konferencja skierowana była do przedstawicieli miast na prawach powiatów i powiatów Województwa Śląskiego, osób decyzyjnych oraz zajmujących się tematyką danych przestrzennych (Starostów, Prezydentów, Naczelników Wydziałów Geodezji i Kartografii). Spotkanie rozpoczęło się od prezentacji Otwartego Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej (ORSIP) – geoportalu województwa śląskiego, w której poruszono problematykę związaną z pozyskiwaniem, integracją i udostępnianiem danych przestrzennych z województwa śląskiego. Swoje doświadczenia związane z funkcjonowaniem regionalnych węzłów infrastruktury informacji przestrzennej zaprezentowali także przedstawiciele województw: kujawsko-pomorskiego, małopolskiego, łódzkiego i mazowieckiego. Ponadto został poruszony temat otwartych danych przestrzennych oraz aspektów prawnych korzystania z danych. Uczestnicy konferencji dowiedzieli się co to są otwarte dane, jakie warunki powinny spełniać otwarte dane oraz jakie dane są udostępniane nieodpłatnie z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (PZGiK). Szczególna uwaga została również poświęcona problematyce związanej z integracją oraz udostępnianiem danych przestrzennych z ewidencji gruntów i budynków. W drugim dniu konferencji odbyły się warsztaty, w trakcie których zaprezentowano dane udostępniane w geoportalu ORSIP oraz jego podstawowe narzędzia i funkcjonalności.



Zdjęcie 9 Konferencja „Integracja - wspólna droga do otwartych danych przestrzennych”

W roku 2018 planuje się rozpoczęcie pilotażu polegającego na utworzeniu internetowych aplikacji tematycznych (dla wybranych 3 warstw np. szlaków techniki, szlaków rowerowych, zabytki drewniane) do prezentacji danych przestrzennych systemu ORSIP na urządzeniach mobilnych tj. smartfony, tablety. Prezentacja danych przestrzennych zgromadzonych na ORSIP w formie mobilnej, pozwoli na korzystanie z integrowanych tam danych, w bardziej prostej, przyjaznej formie, dostępnej „od ręki” na swoim urządzeniu przez każdego mieszkańca woj. śląskiego. Aplikacje mobilne będą łatwe w obsłudze, dostępne na wszystkie urządzenia mobilne (bez znaczenia na system operacyjny urządzenia), działające w przeglądarce internetowej. Ponadto gromadzone będą dane statystyczne z wykorzystania aplikacji przez użytkowników.

Analiza zebranych danych posłuży do wyboru i realizacji kolejnych aplikacji mobilnych w przyszłości, obejmujących kolejne warstwy tematyczne portalu ORSIP. Utworzone aplikacje będą posiadać możliwość osadzania ich, na innych stronach internetowych. Aplikacje mobilne, które będą przetwarzać dane zgromadzone na platformie ORSIP, przyczynią się do promocji i upowszechniania informacji o jego pozostałych funkcjonalnościach, jak również zwiększą zasięg dotarcia do potencjalnych użytkowników ORSIP.

Warto dodać, że ŚCSI występuje również w charakterze partnera projektu „*Mobilne Śląskie*”. *Stworzenie systemu aplikacji mobilnych z wykorzystaniem zdigitalizowanych zasobów kulturowych wraz z rozbudową slaskie.travel celem zapewnienia powszechnego i otwartego dostępu do tych zasobów*. Projekt którego wnioskodawcą jest Śląska Organizacja Turystyczna został wybrany do dofinansowania w 2017 r., a ORSIP jest jednym z serwisów zasilających w treści i zasilanych treściami portalu turystycznego Województwa Śląskiego slaskie.travel.

Inwentaryzacja zasobów informacyjnych w Wydziałach i Jednostkach Organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego

W celu zwiększenia dostępności do danych publicznych należy w pierwszej kolejności przeprowadzić inwentaryzację zasobów informacyjnych. W warunkach postępującej rewolucji cyfrowej dane są bowiem kluczowym elementem planowania i zarządzania. Otwarcie zasobów informacyjnych i przetworzonych danych, będących w posiadaniu województwa śląskiego zwiększyłoby i ułatwiło dostępność do usług publicznych. W związku z powyższym Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego przygotowało i przeprowadziło badanie ankietowe, którego głównym celem była inwentaryzacja zasobów informacyjnych będących w posiadaniu Wydziałów i Jednostek Organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Formularz ankietowy składał się z dwóch części, tj. metryczki i części diagnozującej zasoby informacyjne badanego podmiotu. Został wypełniony przez 99 ze 100 jednostek organizacyjnych i 13 z 26 wydziałów Urzędu Marszałkowskiego.

Wyniki zbiorcze zaprezentowano poniżej.

Tabela 1. Wyniki zbiorcze ankiety inwentaryzującej stan zasobów informacyjnych w Wydziałach i Jednostkach Organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w roku 2017.

	Suma	Suma Jednostek	Suma Wydziałów
liczba jednostek, wydziałów	126 + spółki	100 + spółki	26
liczba jednostek, wydziałów, które odpowiedziały na ankietę:	112	99	13
procentowy wskaźnik sprawności odpowiedz jednostek, wydziałów:			50%
łączna liczba korespondencji generowanej w jednostkach, wydziałach:	1 085 200	859 717	225 483
liczba korespondencji przychodzącej:	656 075	485 857	170 218
liczba korespondencji wychodzącej:	429 125	373 860	55 265
średnia korespondencji generowanej w jednostkach, wydziałach:	13 588	9831	17345
średnia korespondencji przychodzącej w jednostkach, wydziałach:	9 293	5492	13094

średnia korespondencji wychodzącej w jednostkach, wydziałach:	12 972	21694	4251
liczba zbiorów danych gromadzone przez jednostki, wydziały:	706	630	76
średnia liczby zbiorów na jednostkę, wydział:	6	6	6
Postać zbioru danych:			
Papierowa:	533	476	57
Elektroniczna:	549	484	65
Baza danych:	339	320	19
Aplikacja lub system informatyczny:	408	389	19
Format w jakim możliwy jest eksport z elektronicznego zbioru danych:			
Plik edytowalny:	406	350	56
Plik w postaci pozwalającej na przetwarzanie danych:	337	302	35
Plik nieedytowalny:	323	287	36
Skan, obraz, raster:	212	194	18
Papierowy (wydruk):	510	462	48
Inne:	112	101	11
Źródła gromadzonych danych:			
Dane gromadzone w wyniku obowiązku:	567	507	60
Dane wytworzone bezpośrednio przez jednostkę, wydział:	588	553	35
Dane pozyskane od zewnętrznych podmiotów, jednostek podległych (jakich?):	249	208	41
Czy zbiór danych jest danymi publicznymi:			
TAK	214	154	60
NIE	417	403	14
Czy dane gromadzone są chronione prawem autorskim?			
TAK	109	98	11
NIE	514	454	60
Czy dane ze zbioru informacyjnego zostały już opublikowane?			
TAK	187	139	48
NIE	538	508	30
Czy dane zawierają informacje wrażliwe i przed publikacją wymagają anonimizacji?			
TAK	288	271	17
NIE	324	278	46
Jakie sposoby/narzędzia są wykorzystywane do anonimizacji danych wrażliwych?	273	258	15
Ocena jakości danych w zbiorach informacyjnych dane wiarygodne/aktualne:			
TAK	671	597	74
NIE	14	13	1
Dane powielające się w danym zbiorze informacyjnym:			
TAK	300	281	19
NIE	245	238	7
Dane fragmentaryczne:			
TAK	228	219	9
NIE	260	249	11

Źródło: Śląskie Centrum Społeczństwa Informatycznego

Analiza otrzymanych wyników pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

- stosunek liczby korespondencji przychodzącej do wychodzącej jest dwukrotnie wyższa dla wydziałów w porównaniu z jednostkami (3 do 1,3).
- papierowa postać zbioru danych występuje równie często co elektroniczna, co rodzi pytanie o potrzebę gromadzenia danych równoległe w postaci papierowej i elektronicznej,
- negatywnie zwraca uwagę bardzo wysoki udział plików nieedytowalnych w tym papierowych jako formatu gromadzonych zbiorów danych,
- większość zbiorów danych zostało zgromadzonych z obowiązku, co jest jak najbardziej zrozumiałe i uzasadnione,
- w przypadku wydziałów liczba danych pozyskanych od zewnętrznych podmiotów, jednostek podległych jest wyższa od liczby danych wytworzonych bezpośrednio przez wydział,
- większość zbiorów danych dla wydziałów UM ma charakter danych publicznych, co jest uzasadnione, a w przypadku jednostek sytuacja jest odmienna i nie zaskakuje w związku z charakterem działalności części jednostek (w tym działalności gospodarczej),
- brak ochrony prawem autorskim większości gromadzonych danych wynika ze specyfiki danych publicznych,
- znaczny udział nieopublikowanych danych w przypadku jednostek wymaga analizy przyczyn,
- konieczność anonimizacji danych dotyczy przede wszystkim jednostek UM, w znacznie mniejszym stopniu wydziałów,
- bardzo wysoki stopień wiarygodności i aktualności zgromadzonych zarówno przez wydziału jak i jednostki danych to kluczowa informacja płynąca z tego badania,
- niestety, bardzo negatywną tendencją jest wysoki stopień powielania się danych w zbiorze informacyjnym,
- również negatywnie należy odebrać wysoki poziom fragmentaryczności zgromadzonych danych,
- uzyskany wskaźnik odpowiedzi dla Wydziałów (50%) teoretycznie można ocenić pozytywnie, choć z drugiej strony zaskakuje brak reakcji połowy Wydziałów na badanie realizowane przez jednostkę UM.

Podsumowując, wydaje się że podjęcie wysiłku rzetelnej inwentaryzacji zasobów informacyjnych jest pierwszym i niezbędnym krokiem w procesie otwierania dostępu do danych publicznych. Również integracja danych dotyczących danego zakresu

przedmiotowego, gromadzonych przez różne podmioty pozwoli nie tylko zrealizować postulat udostępniania w formie elektronicznej wysokiej jakości danych będących w dyspozycji sektora publicznego w sposób ułatwiający ich automatyczne przetwarzanie ale również postulat racjonalizacji kosztów transakcyjnych elektronicznych usług publicznych.

1.3 CEL 3 - Rozwój elektronicznych usług publicznych

W ramach celu 3 Strategii wyodrębniono trzy działania, tj.:

- racjonalizacja kosztów transakcyjnych elektronicznych usług publicznych,
- podniesienie jakości i dojrzałości usług publicznych o wysokim potencjale wykorzystania,
- upowszechnienie wykorzystania elektronicznych usług publicznych.

Promocja usług e-administracji w woj. śląskim

Poniżej zaprezentowano wybrane działania Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego w zakresie promocji e-administracji i upowszechniania wykorzystania elektronicznych usług publicznych. W roku 2017 były to m.in.:

- emisja audycji w radio eM dotyczącej upowszechniania e-usług w woj. śląskim, promocja platformy SEKAP i ORSIP (kwiecień 2017),
- uruchomienie kampanii promocyjnej ORSIP (czerwiec – lipiec 2017). Opublikowano w środkach komunikacji miejskiej (tramwajach) na terenie Aglomeracji Śląska, filmy promocyjne projektu ORSIP oraz działań ŚCSI (25 pojazdów). Promocja miała na celu zwiększenie wykorzystania zasobów informacyjnych o charakterze przestrzennym przez mieszkańców woj. śląskiego. Dostępne na platformie m.in. dane turystyczne (Szlak Zabytków Techniki, Szlak Architektury Drewnianej, zabytki, szlaki turystyczne: piesze i rowerowe) oraz dane przyrodnicze (pomniki przyrody, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, Lasy Państwowe) mogą być pomocne w planowaniu efektywnego wypoczynku i spędzania wolnego czasu nie tylko w okresie wakacyjnym. Dodatkowo zorganizowano konkurs ORSIP na portalu facebook.pl oraz publikowano płatne reklamy ORSIP na portalu facebook.pl.
- kampania w ramach akcji promocyjnej pn. „**Bądź bezpieczny na drodze**” w woj. śląskim (listopad – grudzień 2017). Akcja prowadzona była w wybranych miastach, w których odnotowano najwięcej wypadków drogowych z udziałem pieszych, tj.: Katowice, Bielsko Biała, Zabrze, Sosnowiec, Częstochowa. Dane statystyczne pochodziły z portalu ORSIP – mapa tematyczna WYPADKI. Całe przedsięwzięcie mało na celu podniesienie bezpieczeństwa pieszych na drogach woj. śląskiego szczególnie w okresie jesienno-zimowym oraz upowszechnienie informacji o danych przestrzennych znajdujących się na warstwie WYPADKI.

Kampania promocyjna prowadzona była m.in. w środkach komunikacji miejskiej oraz poprzez dystrybucję opasek odblaskowych wśród młodzieży szkolnej, studentów oraz seniorów na wydarzeniach własnych i obcych.

- udział ŚCSI w **Europejskim Kongresie Małych i Średnich Przedsiębiorstw** (październik 2017). W ramach wydarzenia na stoisku informacyjno-promocyjnym prezentowane były m.in.: funkcjonalności ORSIP i SEKAP.



Zdjęcie 10 Promocja e-usług na platformie ORSIP i SEKAP podczas Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw

- współpraca przy organizacji VII edycji gry miejskiej **FAIR TRAIN 2017** (listopad 2017). Prelekcja oraz przybliżenie uczestnikom działalności ŚCSI, przedstawienie możliwości wykorzystania zasobów danych ORSIP w procesie nauczania.



Zdjęcie 11 Film promocyjny wyświetlony podczas VII edycji gry miejskiej FAIR TRAIN 2017

- wygłoszenie prelekcji dotyczącej możliwości wykorzystania zasobów ORSIP w edukacji podczas konferencji **Forum Nowej Edukacji** (listopad 2017). ŚCSI było partnerem konferencji zorganizowanej wspólnie z Fundacją Edu-Klaster.



Zdjęcie 12 Promocja ORSIP podczas Forum Nowej Edukacji

- ŚCSI było partnerem konferencji pn. „**Fedruj wiedzę o GIS w podziemiach Guido**” zorganizowanej przez Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach w ramach obchodów GIS Day 2017 (listopad 2017).



Zdjęcie 13 Udział w GISDay 2017 i prezentacja systemu ORSIP

Rola SEKAP w realizacji Celu 3

W zakresie rozwoju e-usług strategicznym systemem dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie śląskim jest System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej (www.sekap.pl). Obecnie na platformie SEKAP dostępnych jest ponad 750 elektronicznych usług publicznych dla mieszkańców i przedsiębiorców. Wśród najczęściej wykorzystywanych 10 należy wymienić następujące:

- korespondencja w sprawie **RPO 2014 - 2020** (w tym m.in. złożenie wniosku o dofinansowanie, wnioski o płatność, ocena, pozostała korespondencja) – **24 239 (26,20%)**
- korespondencja pomiędzy urzędami oraz jednostkami organizacyjnymi **A2A** – **13 992 (15,13%)**
- złożenie podania (wniosku) w sprawie nie sklasyfikowanej w katalogu usług – **11 083 (11,98%)**

- przedstawienie informacji o terminie, czasie i miejscu, w których będą prowadzone zajęcia, wraz z listą uczestników – **10 633 (11,49%)**
- skargi i wnioski – **5 982 (6,47%)**
- usługi z zakresu rejestracji pojazdów, w tym zawiadomienie o zbyciu pojazdu zarejestrowanego – **4 834 (5,23%)**
- opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi – **4 709 (5,09%)**
- udostępnienie informacji publicznej – **2 736 (2,96%)**
- przyjmowanie do zasobu dokumentacji pomiarowej – **1 683 (1,83%)**
- wymiana dowodu osobistego z powodu upływu terminu ważności – **441 (0,48%)**

Na platformie SEKAP swoje usługi elektroniczne oferują już 124 urzędy i 271 jednostek organizacyjnych. Liczba Partnerów SEKAP stale wzrasta. Aktualnie jest to 470 partnerów, co oznacza ośmiokrotny wzrost od momentu powstania platformy w 2008 roku (wówczas były to 54 urzędy). Rozwój platformy SEKAP obejmuje również działania związane z integracją z innymi systemami. W ciągu tych 10 lat istnienia platforma SEKAP została również zintegrowana z platformą ePUAP, Profilem Zaufanym, systemem LSI, systemem ekoPłatnik, PUE-ZUS, systemami PWPW (Kierowca, Pojazd) oraz ORSIP. Wdrożenie nowych mechanizmów w integracji platformy SEKAP z ePUAP znacząco poszerza możliwość komunikacji pomiędzy podmiotami publicznymi administracji rządowej i samorządowej z samorządem województwa śląskiego. Wpłynęło także na rozpowszechnienie i udostępnienie usług elektronicznych platformy regionalnej, mieszkańcom i przedsiębiorcom spoza województwa śląskiego.

Zarówno liczba partnerów, jak i dynamika wzrostu świadczą o pozytywnej roli jaką SEKAP odgrywa w animowaniu współpracy i wykorzystaniu potencjału wszystkich interesariuszy (niemal wszystkich urzędów z województwa śląskiego).

Najważniejsze wydarzenia związane z rozwojem platformy w 2017 r. to m.in.:

- podłączenie 3 nowych jednostek organizacyjnych do platformy SEKAP (Urząd Miejski Zabrze, Urząd Miejski Gliwice oraz Urząd Miejski w Wodzisławiu Śląskim),
- przystąpienie do projektu SEKAP nowego Partnera Gmina Łękawica,
- spotkanie z przedstawicielami Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach w sprawie możliwości podłączenia do systemu SEKAP,
- podpisanie rocznej umowy na usługę serwisu pogwarancyjnego dla platformy PeUP SEKAP,

- spotkania z wykonawcą platformy PeUP SEKAP w celu wdrożenia nowej funkcjonalności "Duże pliki" ePUAP w SOD i na platformie PeUP SEKAP
- koordynacja prac związanych z uruchomieniem nowej obsługi e-zbiegów (dot. egzekucji), związku z wchodzącymi w życie przepisami prawnymi dotyczącymi komunikacji elektronicznej pomiędzy organami administracyjnymi i organami podatkowymi a komornikami,
- spotkanie Rady ds. SEKAP z udziałem wicemarszałka Województwa Śląskiego Michała Gramatyki,
- spotkanie z Głównym Architektem IT (Ministerstwo Cyfryzacji) – prezentacja platformy SEKAP oraz jej integracji systemami zewnętrznymi min. ePUAP, Profil Zaufany, systemy PWPW Kierowca i Pojazd, płatności PayByNET,
- spotkanie z przedstawicielami Ministerstwa Cyfryzacji, w sprawie projektu EZD RP,
- udział ŚCSI w warsztatach Linia współpracy 2016 w Ministerstwie Cyfryzacji⁷,
- podpisanie porozumienia między ŚCSI a Ministerstwem Cyfryzacji w sprawie współpracy przy realizacji pilotażu projektu „Wdrożenie publicznego schematu identyfikacji elektronicznej” Węzłem Krajowym oraz przeprowadzenia testów systemów dostawców usług publicznych z systemem Węzła Krajowego.

W związku z zawartym porozumieniem, o którym mowa powyżej oraz uczestnictwem ŚCSI w pilotażu projektu „**Wdrożenia publicznego schematu identyfikacji elektronicznej**”, prowadzonym przez Ministerstwo Cyfryzacji, niezbędne było zlecenie przeprowadzenia testów w zakresie możliwości przyłączenia platformy PeUP SEKAP do Węzła Krajowego. Integracja z Węzłem Krajowym, w przyszłości, umożliwi rozwój i realizację usługi powszechnego dostępu do środków identyfikacji elektronicznej, jak również umożliwi obywatelom korzystanie z przyjaznych dla nich sposobów uwierzytelniania w usługach online. Integracja platformy PeUP SEKAP z Krajowym Węzłem Identyfikacji Elektronicznej bezpośrednio wpisuje się w Cel 3 *Strategii Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego 2020+* tj. *Rozwój elektronicznych usług publicznych*. Istotą funkcjonowania węzła krajowego jest m.in. stworzenie warunków i narzędzi do upowszechnienia usług cyfrowych i wdrożenie sprawnie funkcjonującej

⁷ Celem projektu „Linia Współpracy Rządu i Samorządu 2016” jest umożliwienie wymiany doświadczeń i dobrych praktyk oraz wypracowanie rekomendacji w zakresie budowy otwartego państwa i nowoczesnej e-administracji, uwzględniając wykorzystanie dorobku jednostek samorządu terytorialnego w dziedzinie informatyzacji, w synergii z planowanymi projektami i produktami administracji rządowej, w szczególności wymienionymi w PDMC i precyzowanymi w ramach opracowywanej przez MC Architektury Informacyjnej Państwa (AIP)

elektronicznej identyfikacji w Polsce, opartej o powszechnie dostępne, przejrzyste oraz bezpieczne rozwiązania organizacyjno-techniczne. Aktualnie na platformie PeUP SEKAP ponad 120 urzędów i ponad 300 jednostek organizacyjnych świadczy usługi elektroniczne. W działaniu 3.1. celu 3 *Strategii* tj. *Racjonalizacja kosztów transakcyjnych elektronicznych usług publicznych* jednym ze wskaźników monitoringu, jest liczba wniosków złożonych przez platformę SEKAP. Niewątpliwie wykorzystanie SEKAP-u jako sposobu uwierzytelnienia użytkownika chcącego skorzystać z szerokiej gamy e-usług przyczyni się do zwiększenia liczby tych wniosków, ponieważ część e-usług na poziomie centralnym będzie oferowana również za pośrednictwem platformy SEKAP. W działaniu 3.2. *Podniesienie jakości i dojrzałości elektronicznych usług publicznych o wysokim potencjale* wykorzystania wskazano na konieczność ograniczenia szerokiego katalogu usług do najczęściej wykorzystywanych i świadczenia ich na wysokich poziomach dojrzałości. Dzięki integracji, użytkownicy po raz pierwszy korzystający z usługi elektronicznej na portalu login.gov.pl będą w rzeczywistości wskazywać usługi o największym potencjale rozwojowym. Ponadto Działanie 3.3. celu 3 *Strategii* tj. *Upowszechnienie wykorzystania usług elektronicznych* wprost odnosi się do jednego z głównych celów projektu pn. **"Budowa Krajowego Węzła Identyfikacji Elektronicznej"**.

Kolejnym wyzwaniem dla SEKAP w 2018 roku będzie uruchomienie platformy **e-Zamówienia - elektroniczne zamówienia publiczne**. Projekt zakłada wdrożenie platformy e-Zamówienia, która zapewni kompletność i spójność informacji o funkcjonowaniu rynku zamówień publicznych w Polsce. Umożliwi to skuteczne i efektywne sprawowanie funkcji nadzorczych i sprawozdawczych poprzez funkcjonalność zbierania i udostępniania danych dotyczących procesu udzielania zamówień publicznych z portali oferujących e-usługi w tym obszarze.

Biorąc powyższe pod uwagę, nie sposób nie dostrzec pozytywnej roli jaką odgrywa SEKAP w rozwoju elektronicznych usług publicznych w województwie śląskim od kwietnia 2008r. Potwierdzają to również dane statystyczne zaprezentowane w drugiej – wskaźnikowej części Raportu. Zwiększona liczba usług udostępnianych mieszkańcom województwa śląskiego, integracje z systemami zewnętrznymi, większa liczba partnerów projektu SEKAP oraz obowiązek wymiany korespondencji pomiędzy urzędami w formie elektronicznej skutkują zbliżaniem się rzeczywistych możliwości SEKAP-u do tych potencjalnych. Znajduje to swój wyraz w wolnym działaniu platformy, dużym zużyciem infrastruktury technicznej, brakiem miejsca na zasobach dyskowych, brakiem wsparcia producenta dla używanego sprzętu, brakiem

możliwości rozbudowy infrastruktury technicznej, brakiem możliwości instalacji nowego oprogramowania. W tym kontekście warto podjąć poważną dyskusję nad kierunkami dalszego rozwoju tego systemu i związanymi z tym niezbędnymi inwestycjami.

2. Analiza wskaźnikowa

W dokumencie *Strategii* monitoring wskaźników zakładał łączenie informacji i wyników badań z następujących źródeł:

1. Statystyki publicznej – tj. przede wszystkim przez danych Głównego Urzędu Statystycznego.
2. Badań i raportów opracowywanych w ramach projektów badawczych realizowanych na potrzeby administracji centralnej (np. Ministerstwa Cyfryzacji).
3. Raportów z systemów zarządzanych i administrowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (np. SEKAP, ORSIP).
4. Badań ankietowych realizowanych przez ŚCSI wśród jednostek samorządu terytorialnego (współpracujących w ramach rozwoju platform SEKAP i ORSIP).
5. Dedykowanego badania zlecanego przez województwo i realizowanego wśród trzech grup – mieszkańców województwa, przedsiębiorstw i jednostek administracji.

W 2017 r. nie przeprowadzono dedykowanego badania w obszarze społeczeństwa informacyjnego. Niezależnie od powyższego w I kwartale 2017 r. dokonano rozeznania rynku w celu oszacowania wartości badania. Jego wyniki poddają w wątpliwość opłacalność ekonomiczną realizowania badania tylko w obszarze społeczeństwa informacyjnego, tym bardziej że wynik badania nie wskazywałby wprost na stopień realizacji poszczególnych celów strategicznych (nie ma możliwości ilościowego określenia stopnia realizacji poszczególnych celów). Proces rozwoju społeczeństw, w tym informacyjnych, jest zbyt złożony i nie umożliwia łatwego wnioskowania ze źródeł w postaci wskaźników ilościowych.

W związku z powyższym w niniejszym raporcie wykorzystano wyniki z pozostałych czterech źródeł. W 2018 roku zostanie rozważone dołączenie wskaźników społeczeństwa informacyjnego do badania planowanego do realizacji w szerszym zakresie przez Regionalne Centrum Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego (Wydział Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego).

W przypadku Głównego Urzędu Statystycznego dane pochodzą głównie z:

- Badania „*Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2017 roku*”.
- Raportu „*Spółeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2013-2017*”.

Należy jednak podkreślić, że badania realizowane przez GUS, zgodnie z metodologią Eurostatu, charakteryzują się częściową zmiennością zakresu przedmiotowego, co oznacza, że niektóre pytania lub moduły tematyczne ujmowane są w badaniu co kilka lat. Z tego względu część danych nie jest dostępna za rok 2017. Przykładowo w badaniach gospodarstw domowych w 2016 i 2017r. zrezygnowano z modułu dotyczącego bezpieczeństwa, stąd nie było możliwe dokonanie analizy dotyczącej podniesienia kompetencji z zakresu bezpiecznego posługiwania się technologiami informacyjno- komunikacyjnymi. Co ciekawe na stronie internetowej GUS udostępniającej wyniki badania „*Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2017 roku*” nie ma dostępu do danych dotyczących przedsiębiorstw.

Dodatkowo w Raporcie wykorzystano badanie wykonane na zlecenie Ministerstwa Cyfryzacji w 2016r. pt.: „*E-administracja w oczach internautów*”. W 2017 r. powyższe badanie nie było przeprowadzane.

Ministerstwo Cyfryzacji zlecało również corocznie badanie „*Wpływ cyfryzacji na działanie administracji publicznej w Polsce*”, które było realizowane we wszystkich urzędach administracji samorządowej (gminy, powiaty, urzędy marszałkowskie) oraz w administracji państwowej, w tym rządowej. Szósta edycja badania została przeprowadzona na jesieni 2015 r. Zarówno w 2016, jak i 2017 r. nie przeprowadzono powyższego badania, co skutkuje brakami w zasobie relewantnych danych.

Wszystkie wartości w poniższej tabeli wskaźnikowej, o ile nie wskazano inaczej, dotyczą województwa śląskiego (poziom NUTS 2).

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2016	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
1. Rozwój kompetencji cyfrowych	1.1. Dostosowywanie posiadanych kompetencji cyfrowych do zachodzących zmian społecznych i technologicznych	% mieszkańców uważających posiadane kompetencje za wystarczające dla ich potrzeb	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		% mieszkańców, którzy mieli możliwość podnieść kompetencje cyfrowe w ciągu ostatnich 12 miesięcy	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		% mieszkańców, którzy podnieśli swoje kompetencje cyfrowe w ostatnich 12 miesiącach	12,1% [2016]	2% [2017]	GUS	Pozytywny
		Odsetek osób w wieku 16-74 lata korzystających z Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy, posiadających umiejętności komputerowe na poziomie:			GUS	Neutralny
		• niskim	28,4 %	30,8 %		
		• średniozaawansowanym	25,6 %	23,1 %		
		• zaawansowanym	20,2 %	22,3 % ⁸		
	(porównanie „rok do roku”)	[2016]	[2017]			
	1.2. Rozwój zaawansowanych kompetencji cyfrowych	% przedsiębiorców uznających kompetencje cyfrowe pracowników za wystarczające	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		% mieszkańców potrafiących administrować systemami i sieciami w IT	b.d.	b.d.	nd.	nd.
% mieszkańców oceniających swoje kompetencje jako zaawansowane		20,2 % [2016]	22,3 % [2017]	GUS	Pozytywny	

⁸ Wskaźniki badane przez GUS obejmują odpowiednio: osoby posiadające niskie, podstawowe oraz ponadpodstawowe umiejętności cyfrowe

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2016	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
1. Rozwój kompetencji cyfrowych		Odsetek osób w wieku 16-74 lata korzystających z Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy: -tworzenie kodu w języku programowania	2,7 % [2016]	2,7 % [2017]	GUS	Neutralny
		Odsetek osób w wieku 16-74 lata kiedykolwiek korzystających z Internetu i zmieniających ustawienia dowolnego oprogramowania	35,5 % [2016]	35,3 % [2017]	GUS	Neutralny
	1.3. Podniesienie kompetencji z zakresu bezpiecznego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi	% mieszkańców świadomych zagrożeń związanych z wykorzystaniem TIK	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		% mieszkańców potrafiących sobie radzić z zagrożeniami związanymi z wykorzystywaniem TIK	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		% jednostek samorządu terytorialnego, które wprowadziły i stosują politykę bezpieczeństwa informacji	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		% mieszkańców, którzy padli ofiarą oszustwa w sieci w ostatnich 12 miesiącach	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		Osoby w wieku 16-74 lata korzystające z Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy: Odsetek osób, które ograniczyły lub powstrzymały się od wykonywania poniższych czynności przez Internet w wyniku obaw związanych z bezpieczeństwem (w podziale na zdarzenia):	[2015]	[2015]	GUS	Neutralny
		zamawianie lub kupowanie dóbr lub usług w celach prywatnych	3,3 %	3,3 %		
		korzystanie z bankowości internetowej	3,7 %	3,7 %		

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2016	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
1. Rozwój kompetencji cyfrowych	1.3. Podniesienie kompetencji z zakresu bezpiecznego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi	podawanie osobistych informacji na portalach społecznościowych	9,2 %	9,2 %		
		kontaktowanie się z jednostkami administracji publicznej lub instytucjami świadczącymi usługi publiczne	1,4 %	1,4 %		
		pobieranie oprogramowania, muzyki, plików video, gier lub innych plików danych	3,2 %	3,2 %		
		korzystanie z Internetu za pomocą urządzenia przenośnego poprzez bezprzewodowe połączenie poza domem	1,1 %	1,1 %		
		Osoby w wieku 16-74 lata korzystające z Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy: Odsetek osób które napotkały zdarzenia związane z bezpieczeństwem podczas korzystania z Internetu (w podziale na zdarzenia):			GUS	Neutralny
		wystąpienie wirusa lub innego zagrożenia komputera, w wyniku których nastąpiła utrata danych lub czasu	15,0 %	15,0 %		
		nadużycie danych osobowych przesyłanych przez Internet i/lub inne naruszenie prywatności	2,4 %	2,4 %		

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2016	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
		strata finansowa poniesiona w wyniku otrzymania fałszywych wiadomości lub przekierowań do fałszywych stron internetowych pytających o dane osobowe	0,7 %	0,7 %		
		strata finansowa poniesiona w wyniku fałszywej płatności z wykorzystaniem karty	b.d.	b.d.		
		dostęp dzieci do nieodpowiednich stron internetowych	1,0 %	1,0 %		
		% osób, które tworzą kopie zapasowe plików z komputera zapisując je na jakimkolwiek urządzeniu do przechowywania danych	50,7 % [2016]	49,0 % [2017]	GUS	Neutralny
2. Zwiększenie dostępności danych publicznych	2.1. Udostępnianie w formie elektronicznej wysokiej jakości danych będących w dyspozycji podmiotów sektora publicznego w sposób ułatwiający ich	liczba zbiorów danych udostępnianych przez administrację publiczną w formacie umożliwiającym ich automatyczne przetwarzanie	130 [2016]	137 [2017]	ORSIP ⁹	Pozytywny
			643 [2016]	805 [2017]	danepubliczne.gov.pl ¹⁰ (dane dla Polski)	

⁹ Na serwerze danych przestrzennych systemu ORSIP są opublikowane 137 aktywne serwisy mapowe. Serwis mapowy można zdefiniować jako kompozycję jednej lub kilku warstw danych, które dotyczą jakiegoś zagadnienia. Serwisem mapowym jest np. serwis "granice administracyjne", w skład którego wchodzi warstwy z granicami gmin, powiatów i województwa. Poszczególne serwisy mapowe w systemie ORSIP zgrupowane są w moduły oraz podmoduły tematyczne.

¹⁰ Liczba wszystkich zbiorów danych dostępnych na portalu danepubliczne.gov.pl (nie tylko dane umożliwiające automatyczne przetwarzanie).

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2016	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
2. Zwiększenie dostępności danych publicznych	automatyczne przetwarzanie	liczba udostępnianych przez administrację publiczną zbiorów danych, które są uaktualniane odpowiednio:	[2016]	[2017]	danepubliczne.gov.pl (dane dla Polski)	Pozytywny
		raz w miesiącu	75	92		
		raz na kwartał	68	84		
		raz do roku	248	329		
2.2. Rozwój usług i aplikacji korzystających z udostępnianych danych	liczba aplikacji i usług korzystających z publicznych zbiorów danych udostępnianych przez podmioty administracji publicznej z województwa śląskiego dostępna dla mieszkańców		b.d.	b.d.	nd.	nd.
		liczba podmiotów z województwa śląskiego oferujących produkty wykorzystujące dane udostępniane przez instytucje publiczne	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		liczba podmiotów oferujących produkty wykorzystujące dane udostępniane przez instytucje publiczne z województwa śląskiego	b.d.	b.d.	nd.	nd.

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2016	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
	2.3. Rozwój systemów pozyskiwania i przetwarzania danych na potrzeby zarządzania opartego na faktach w administracji publicznej	liczba urzędów, które wykorzystują dane udostępniane przez innych w celu poprawy jakości podejmowanych decyzji	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		liczba zbiorów danych (źródeł) danych zintegrowanych w ramach platformy zarządzania opartego na faktach	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		liczba raportów dostarczonych przez platformę w ostatnich 12 miesiącach	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		liczba użytkowników platformy (konsumujących dane i publikujących dane)	b.d.	b.d.	nd.	nd.
3. Rozwój elektronicznych usług publicznych	3.1. Racjonalizacja kosztów transakcyjnych elektronicznych usług publicznych	liczba wniosków złożonych poprzez platformę SEKAP	29787 [2016]	47432 [2017]	SEKAP	Pozytywny
		liczba podmiotów współpracujących w ramach wybranych platform regionalnych	417 (SEKAP: 395 ORSIP: 22) [2016]	471 (SEKAP: 396 ORSIP: 24) [2017]	SEKAP, ORSIP	Pozytywny
		liczba porozumień dotyczących wspólnego wykorzystania infrastruktury teleinformatycznej (teleinformacyjnej) zawieranych pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego	b.d.	b.d.	nd.	nd.

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2016	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
3. Rozwój elektronicznych usług publicznych	3.2. Podniesienie jakości i dojrzałości elektronicznych usług publicznych o wysokim potencjalne wykorzystania	liczba e-usług na trzecim poziomie dojrzałości świadczonych przez administrację lokalną dostępnych na platformach regionalnych	562 [2016]	561 [2017]	SEKAP	Pozytywny
		liczba e-usług na co najmniej czwartym poziomie dojrzałości świadczonych przez administrację lokalną dostępnych na platformach regionalnych	323 [2016]	324 [2017]	SEKAP	Pozytywny
		liczba usług, które w skali województwa zostały zrealizowane drogą elektroniczną przynajmniej 1500 razy w ciągu roku każda	7 [2016]	11 [2017]	SEKAP	Pozytywny
		% urzędów, które posiadają własną stronę internetową zgodną ze standardami WCAG	42,4 % [2015]	61,6 % [2016]	GUS	Pozytywny
	3.3. Upowszechnienie wykorzystania elektronicznych usług publicznych	% mieszkańców świadomych istnienia e-usług publicznych	27,8% 50,6% 65,6% 49,4% ¹¹ [2016]	b.d. b.d. b.d. b.d. [2017]	Ministerstwo Cyfryzacji ¹²	nd.
		% przedsiębiorstw wykorzystujących Internet w kontaktach z administracją publiczną	94,7 % [2015]	96,4 % [2016]	GUS	Pozytywny
		% osób korzystających z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy	36,7 % [2016]	32,9% [2017]	GUS	Negatywny

¹¹ Dane dotyczą świadomości istnienia odpowiednio: serwisów danepubliczne.gov.pl, obywatel.gov.pl, ePUAP oraz profilu zaufanego.

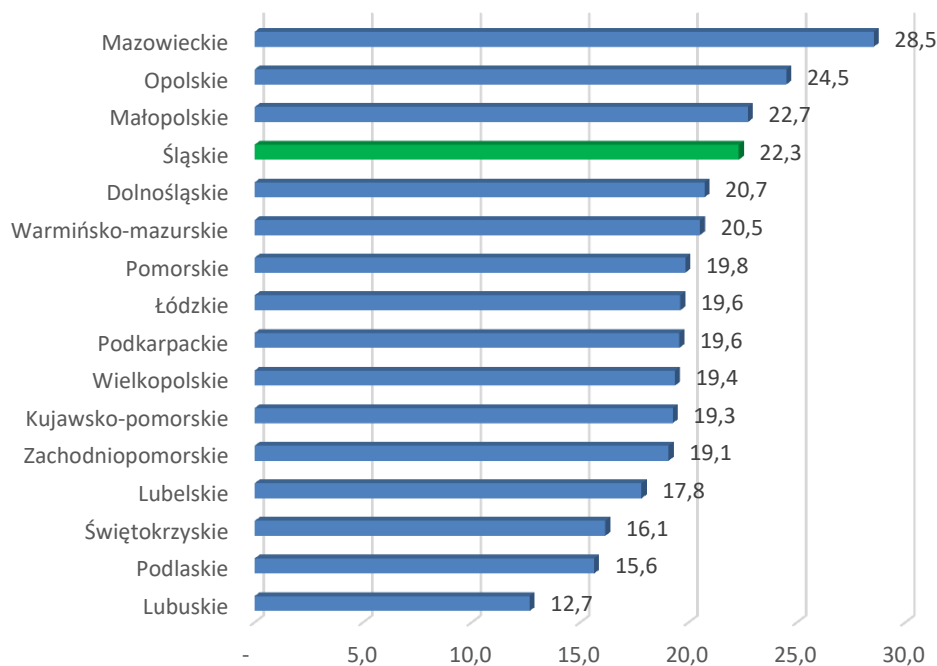
¹² Badanie „E-administracja w oczach internautów 2016” - <https://mc.gov.pl/aktualnosci/e-administracja-w-oczach-internautow-raport-z-badania-2016> (dostęp 10.02.2017.)

W 2017r. badanie „E-administracja w oczach internautów 2017” nie było przeprowadzane.

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2016	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
		% urzędów, które promowały możliwość korzystania z usług administracji publicznej w formie elektronicznej	65,8 % [2015]	93% [2015]	GUS; Ministerstwo Cyfryzacji ¹²	Pozytywny
		stosunek liczby pism w postaci elektronicznej wpływających do urzędów administracji lokalnej do całkowitej liczby pism	6,1 % [2015]	b.d. [2017]	Ministerstwo Cyfryzacji ¹³	nd.
		liczba pism przesłanych elektronicznie pomiędzy jednostkami administracji lokalnej	b.d.	b.d.	nd.	nd.

¹³ Dane dla roku 2015 z badania „Wpływ cyfryzacji na działanie urzędów administracji publicznej w Polsce w 2015 r.” <https://mc.gov.pl/raporty-dane-badania> W 2016 i 2017 nie przeprowadzono badania wpływu cyfryzacji na działanie urzędów administracji publicznej w Polsce.

Poza wskaźnikami zaprezentowanymi w tabeli warto przytoczyć również inne interesujące dane odnoszące się do wskazanych w *Strategii celów*, szczególnie w zestawieniu z pozostałymi województwami. Podnoszenie kompetencji cyfrowych, na które zwrócono uwagę w Celu 1 ma szczególne znaczenie w zakresie umiejętności ponadpodstawowych. Szczegółowe dane dotyczące odsetka mieszkańców województw z ponadpodstawowymi umiejętnościami cyfrowymi zaprezentowano poniżej.

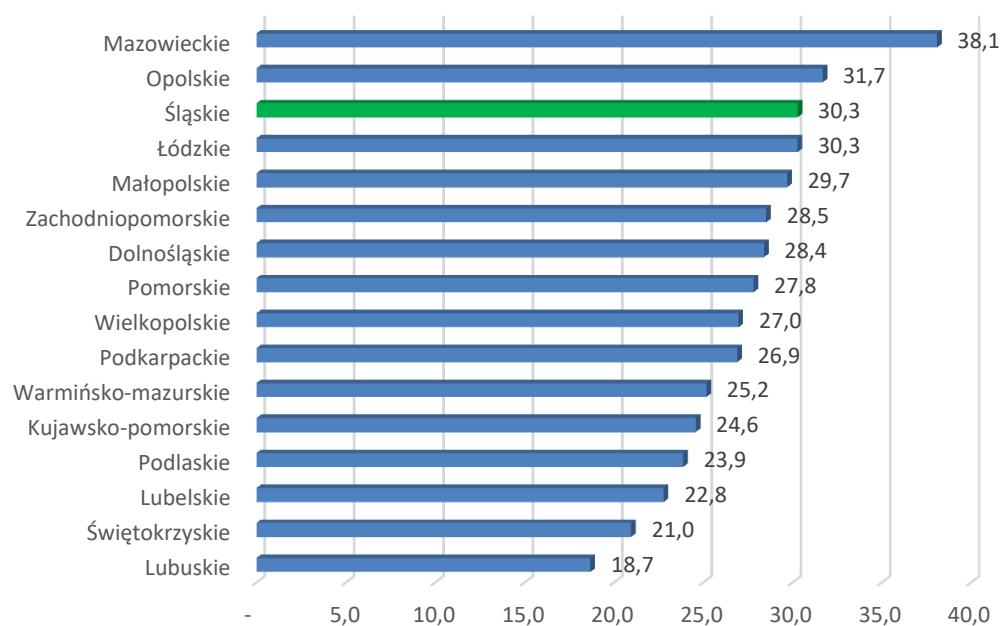


Rysunek 1 Odsetek mieszkańców województw z ponadpodstawowymi umiejętnościami cyfrowymi w 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2017 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2017-roku,3,15.html>

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż w porównaniu do roku 2016, to właśnie w obszarze ponadpodstawowych umiejętności cyfrowych nastąpiła w woj. śląskim poprawa o 2 p.p. w roku 2017 z 20,2% do 22,3% co w liczbach bezwzględnych daje ok. 700 tys. osób z takimi umiejętnościami.

Równie dobre wyniki dla woj. śląskiego odnotowano w obszarze odsetka osób z ponadpodstawowymi umiejętnościami związanymi z oprogramowaniem. Z wynikiem 30,3% Śląskie plasuje się na trzecim miejscu w Polsce, po woj. mazowieckim (38,1%) i opolskim (37,1%). Stosowne dane prezentuje poniższy rysunek.



Rysunek 2 Odsetek mieszkańców województw z ponadpodstawowymi umiejętnościami związanymi z oprogramowaniem

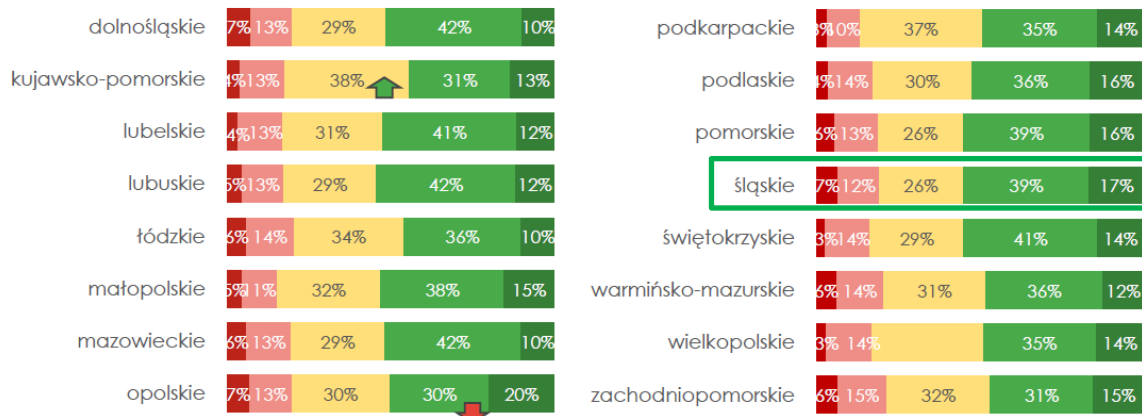
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2017 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2017-roku,3,15.html>

W kontekście Celu 2 Strategii, tj. zwiększenia dostępności danych publicznych, zidentyfikowano znaczny deficyt informacyjny w tym zakresie na poziomie regionalnym, co znalazło również odzwierciedlenie w tabeli wskaźnikowej. Na chwilę obecną jedynym źródłem cząstkowych informacji na temat sytuacji w województwie są dane zebrane przez ŚCSI i zaprezentowane w tabeli 1.

Stopień realizacji Celu 3 Strategii, czyli rozwój elektronicznych usług publicznych może być monitorowany za pomocą danych gromadzonych na platformach SEKAP i ORSIP, jak i wskaźnikami udostępnianymi w ramach badań prowadzonych przez GUS i Ministerstwo Cyfryzacji. Województwo śląskie od lat pozostaje jednym z liderów e-administracji w Polsce. Choć w ostatnich latach pozostałe regiony nadrobiły dystans, śląskie jest liderem w wielu statystykach. Szczegóły zaprezentowano na poniższych grafikach.

Ocena stwierdzenia: „Gdy mam załatwić sprawę urzędową przez Internet wiem na jaką stronę internetową mam wejść” dla respondentów z woj. śląskiego wypadła najlepiej w Polsce, 56% raczej lub całkowicie zgadza się z tym stwierdzeniem.

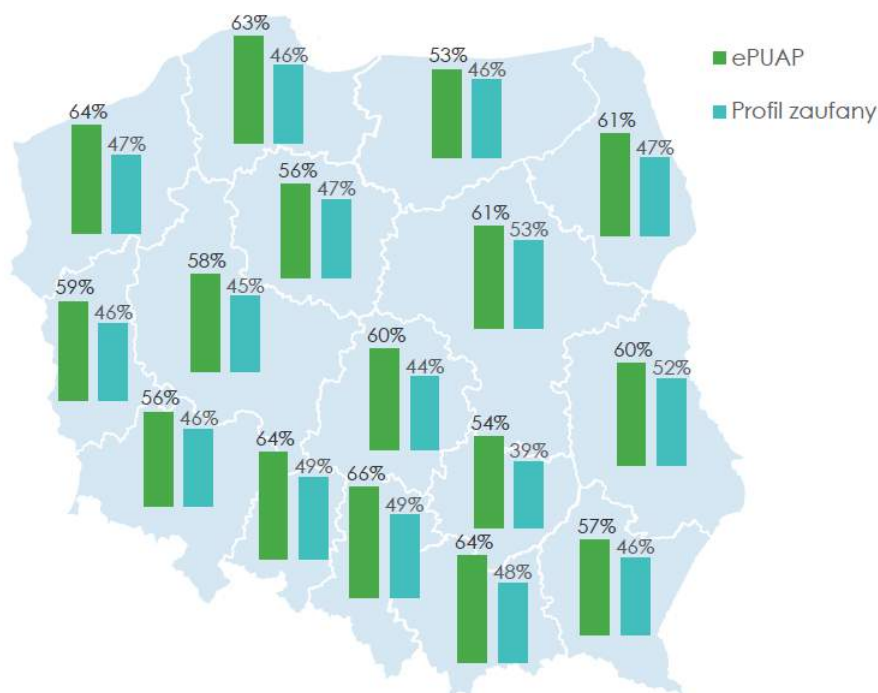
■ Całkowicie się nie zgadzam ■ Raczej się nie zgadzam ■ Trudno powiedzieć ■ Raczej się zgadzam ■ Zgadzam się całkowicie



Rysunek 3 Znajomość odpowiedniej strony internetowej w celu załatwienia sprawy urzędowej w województwach w 2016 r.

Źródło: „E-administracja w oczach internautów 2016” - <https://mc.gov.pl/aktualnosci/e-administracja-w-oczach-internautow-raport-z-badania-2016>; dostęp 20.12.2017r.

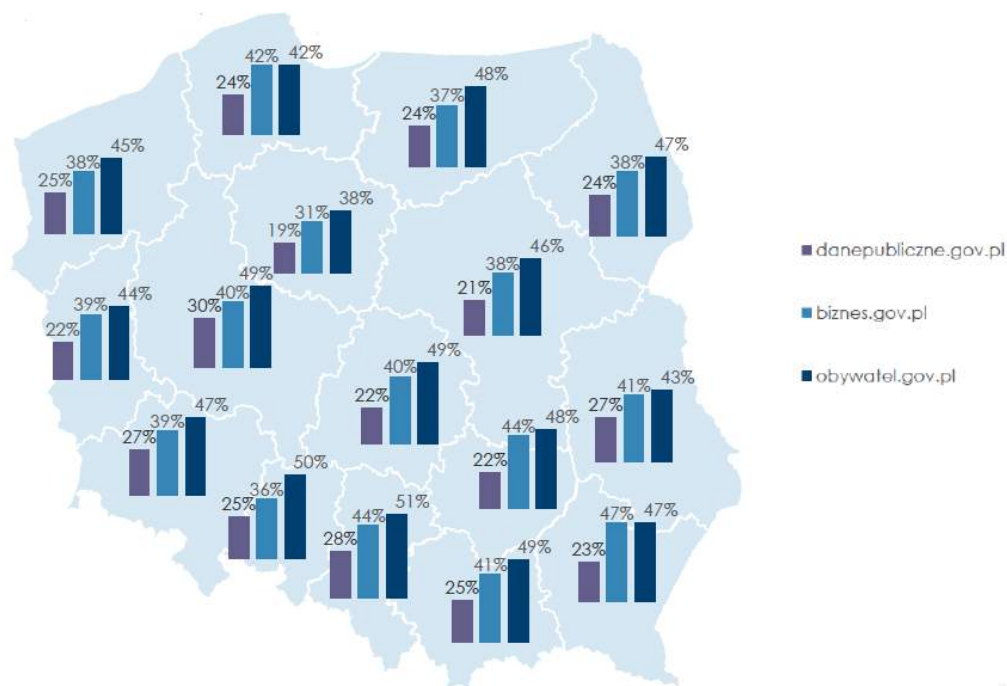
Ankietowani mieszkańcy z woj. śląskiego najczęściej w Polsce słyszeli o elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej ePUAP – odsetek znających tą platformę wyniósł 66%. Znajomość profilu zaufanego, który pełni rolę bezpłatnego podpisu elektronicznego w kontaktach z urzędami/instytucjami administracji publicznej na poziomie 49% plasowała woj. śląskie na trzecim miejscu w Polsce. Szczegóły zaprezentowano na rys. 4.



Rysunek 4 Znajomość serwisu ePUAP i profilu zaufanego w województwach w 2016 r.

Źródło: „E-administracja w oczach internautów 2016” - <https://mc.gov.pl/aktualnosci/e-administracja-w-oczach-internautow-raport-z-badania-2016>; dostęp 20.12.2017r.

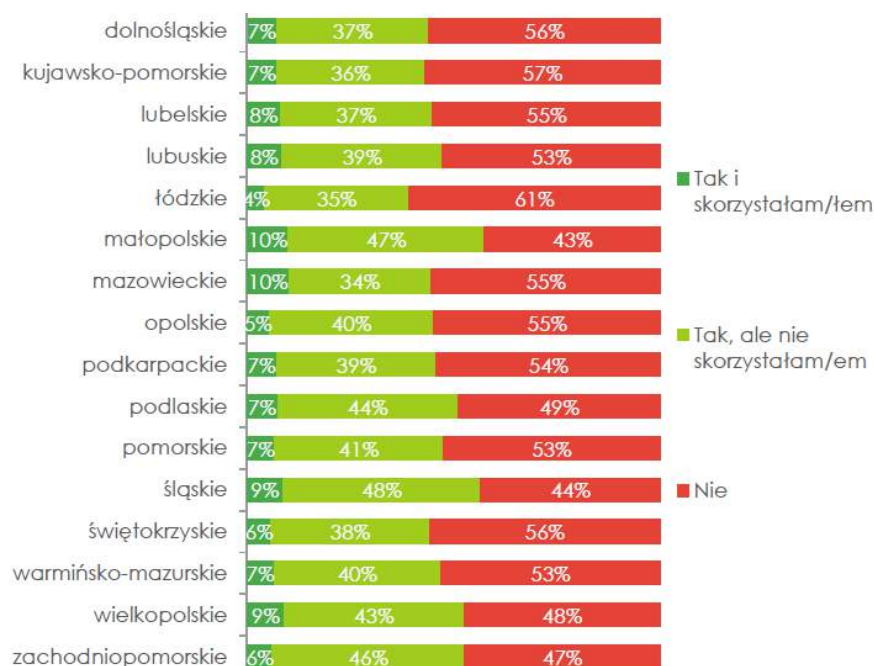
Znajomość serwisu obywatel.gov.pl wśród mieszkańców woj. śląskiego okazała się najwyższa w Polsce (51% ankietowanych), znajomość strony biznes.gov.pl (44%) i danepubliczne.org.pl (28%) była na drugim miejscu w Polsce.



Rysunek 5 Znajomość serwisów: obywatel.gov.pl, biznes.gov.pl i danepubliczne.gov.pl w województwach w 2016 r.

Źródło: „E-administracja w oczach internautów 2016” - <https://mc.gov.pl/aktualnosci/e-administracja-w-oczach-internautow-raport-z-badania-2016>; dostęp 20.12.2017 r.

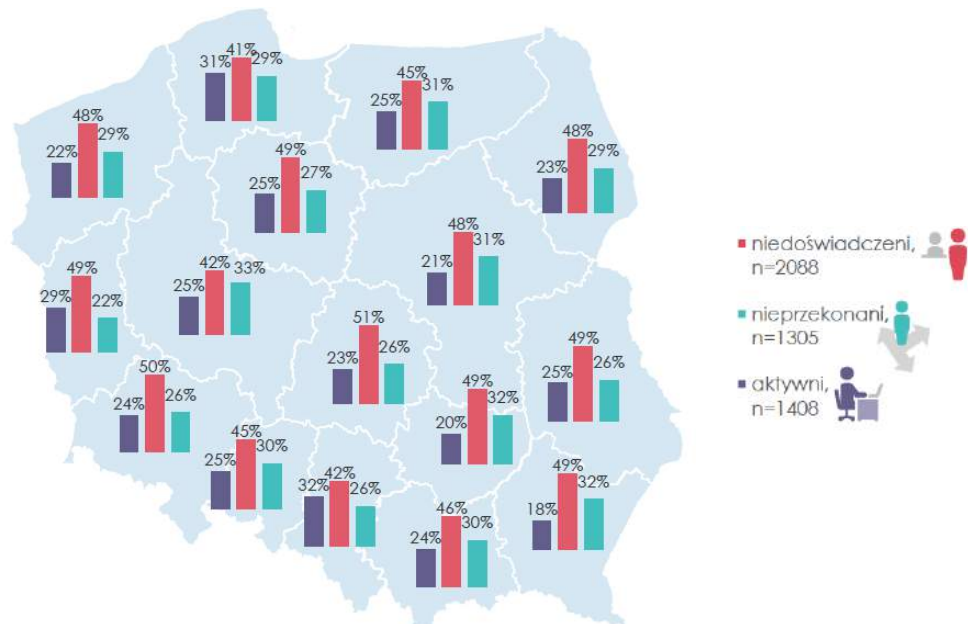
Usługa elektroniczna dotycząca wnioskowania o dowód osobisty jest również najbardziej popularna w woj. śląskim, 48% ankietowanych ją zna, ale jeszcze z niej nie korzystało (co daje pierwsze miejsce w Polsce), a 9% zna i skorzystało z tej usługi (drugie miejsce w Polsce).



Rysunek 6 Znajomość usługi elektronicznej wnioskowania o dowód osobisty w województwach w 2016 r.

Źródło: „E-administracja w oczach internautów 2016” - <https://mc.gov.pl/aktualnosci/e-administracja-w-oczach-internautow-raport-z-badania-2016>; dostęp 20.12.2017r.

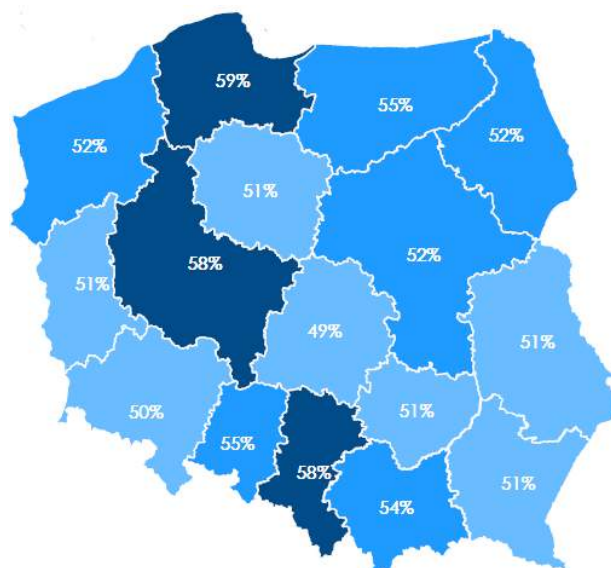
Województwo śląskie może również poszczycić się największym odsetkiem w Polsce tzw. aktywnych internautów wobec e-administracji, tj. 32%. Do tej grupy należą osoby, które w ciągu ostatnich 12 miesięcy próbowały załatwić jakąś sprawę urzędową przez Internet. Większość osób podczas ostatniego kontaktu taką sprawę załatwiło całkowicie, a co czwarta częściowo otrzymała to, czego oczekiwała. Większość ocenia pozytywnie proces załatwienia tej sprawy przez urząd i prawie wszyscy w przyszłości planują skorzystać z usług e-administracji. Stosowne dane dotyczące trzech segmentów internautów zawiera rysunek poniżej.



Rysunek 7 Aktywni, nieoświadczeni i nieprzekonani internauci w województwach w 2016 r.

Źródło: „E-administracja w oczach internautów 2016” - <https://mc.gov.pl/aktualnosc/e-administracja-w-oczach-internautow-raport-z-badania-2016>; dostęp 20.12.2017r.

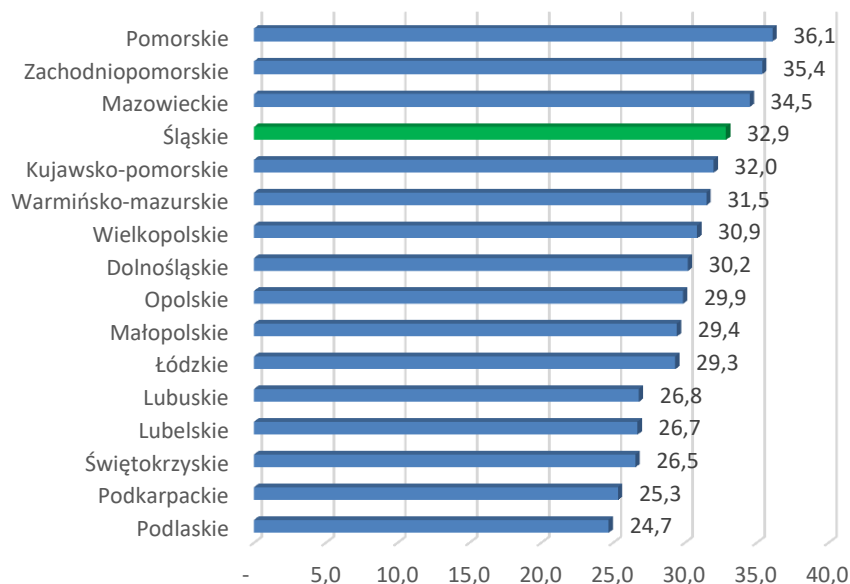
Mieszkańcy woj. śląskiego najczęściej w Polsce (po mieszkańcach woj. pomorskim) próbowali załatwić sprawę urzędową przez Internet.



Rysunek 8 Odsetek ankietowanych próbujących w ciągu ostatnich 12 miesięcy załatwić sprawę urzędową przez Internet w 2016 r.

Źródło: „E-administracja w oczach internautów 2016” - <https://mc.gov.pl/aktualnosc/e-administracja-w-oczach-internautow-raport-z-badania-2016>; dostęp 20.12.2017r.

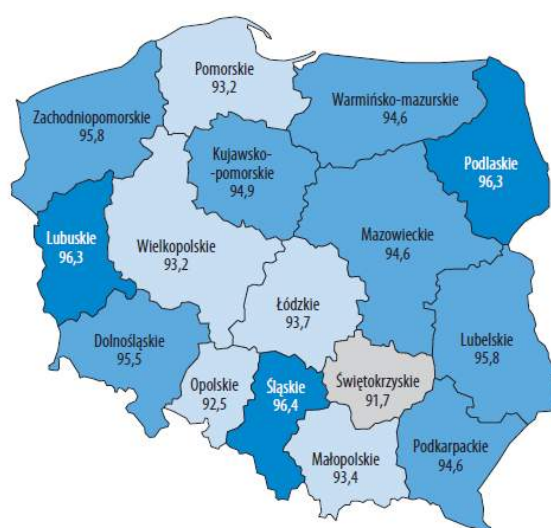
Sam fakt dokonania próby załatwienia sprawy warto zestawić z danymi na temat odsetka osób faktycznie korzystających z usług e-administracji. Mieszkańcy z woj. śląskiego znajdują się w czołówce w Polsce pod tym względem.



Rysunek 9 Odsetek mieszkańców województw korzystających z e-administracji w 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2017 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2017-roku,3,15.html>

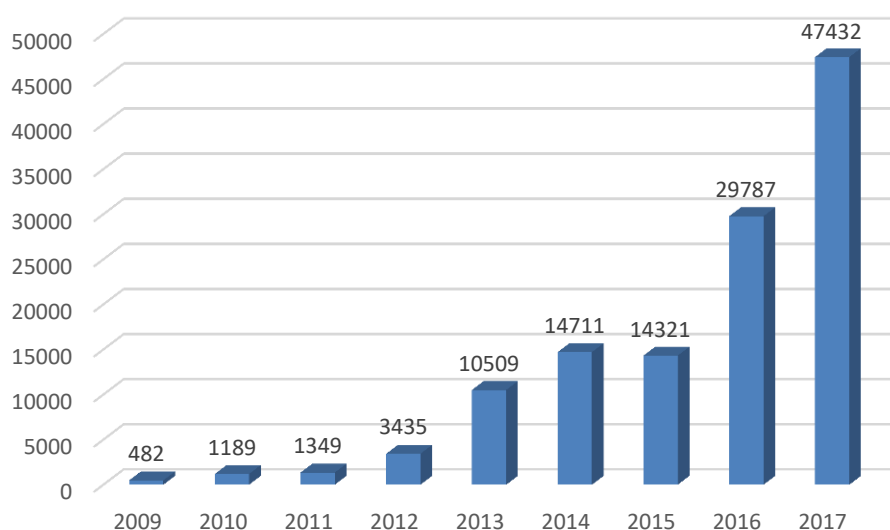
Również przedsiębiorstwa z woj. śląskiego najchętniej w Polsce korzystają z usług e-administracji – odsetek to ponad 96%. Na rys. 9 zaprezentowano dane z roku 2016.



Rysunek 10 Odsetek przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej korzystających z usług e-administracji w województwach w 2016 r.

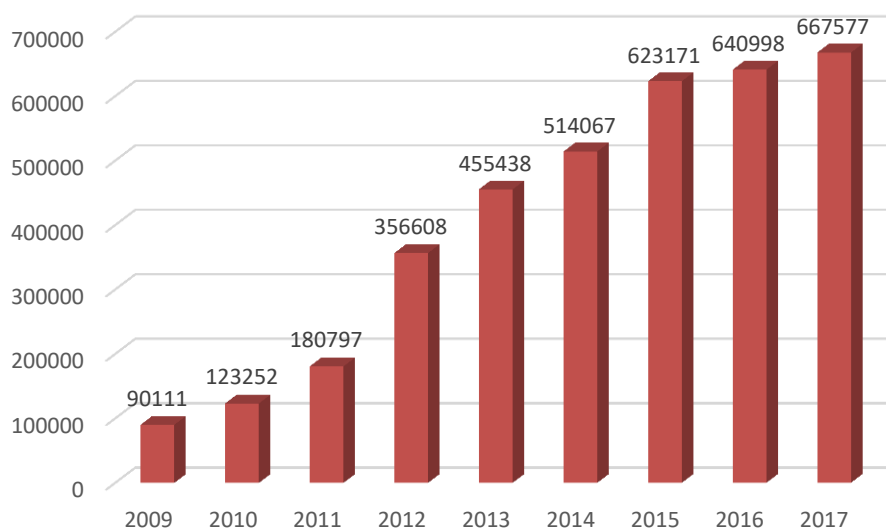
Źródło: Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2013-2017. Główny Urząd Statystyczny, Warszawa-Szczecin 2017, s. 99

W woj. śląskim najwyższy w Polsce odsetek urzędów (79,7% w 2015r.) korzysta z elektronicznego systemu zarządzania dokumentami (drugie miejsce woj. podlaskie 64,4%; średnia dla Polski 49,6%). W związku z powyższym uprawniony jest wniosek, że system SEKAP odegrał i nadal odgrywa istotną rolę w rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie śląskim. Potwierdzają to również statystyki wykorzystania systemu, które z roku na rok rosną. Poniżej zaprezentowano dwie statystyki dotyczące liczby wniosków złożonych przez platformę SEKAP i liczbę wejść na sekap.pl w ostatnich latach.



Rysunek 11 Liczba wniosków złożonych przez platformę SEKAP w latach 2009-2017

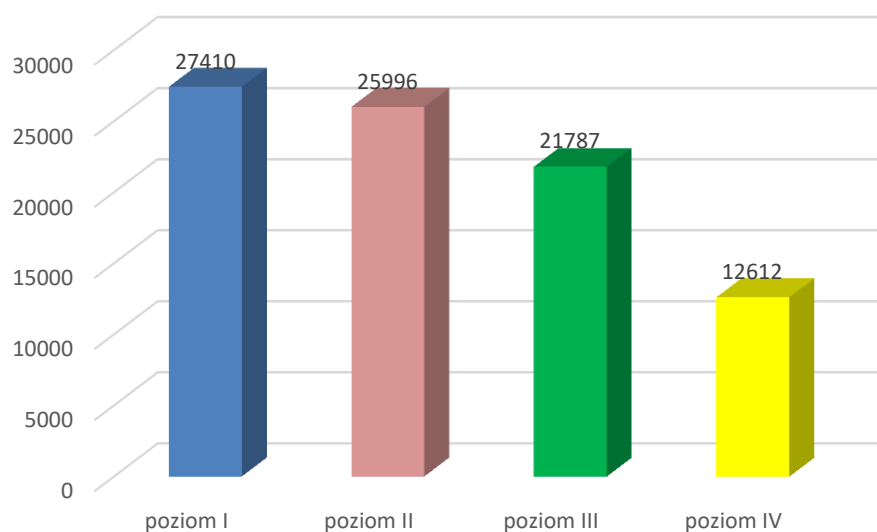
Źródło: dane Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego



Rysunek 12 Liczba wejść na platformę SEKAP w latach 2009-2017

Źródło: dane Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego na podstawie Google Analytics

Co istotne, biorąc pod uwagę liczbę wszystkich e-usług udostępnionych przez partnerów SEKAP znaczna ich część (34 399) jest realizowana na trzecim i czwartym poziomie dojrzałości.



Rysunek 13 Liczba e-usług udostępnionych przez wszystkich partnerów SEKAP w podziale na poziomy dojrzałości w 2017r.

Źródło: dane Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego

Trzeci i czwarty poziom dojrzałości są bardzo istotne z punktu widzenia rozwoju e-usług - odpowiednio poziom transakcyjny (możliwość komunikacji elektronicznej z wybranymi urzędami i załatwienia całej sprawy w danym urzędzie zdalnie, np. przez Internet) oraz integracyjny (portale zorientowane na konkretne usługi integrują systemy i rejestry pochodzące z różnych urzędów i umożliwiają załatwienie całej sprawy drogą elektroniczną – od uzyskania informacji, poprzez wypełnienie formularzy, wniesienie wymaganych opłat, aż do wydania decyzji).

Podsumowanie

Niniejszy *Raport* jest elementem systemu monitoringu i ewaluacji *Strategii Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego 2020+*. Podstawą sprawnego systemu monitoringu są relewantne dane. W celu przygotowania *Raportu* dokonano przeglądu wszystkich dostępnych źródeł danych dotyczących problematyki społeczeństwa informacyjnego na poziomie regionalnym. Zasób ten jest w wielu aspektach ograniczony i nie pozwala na dokładny opis stanu rozwoju społeczeństwa informacyjnego w woj. śląskim. Rekomenduje się wykonywanie dedykowanego cyklicznego badania wśród mieszkańców, administracji i przedsiębiorców obejmującego wskaźniki wskazane w dokumencie *Strategii*, których pozyskanie nie jest możliwe ze źródeł statystyki publicznej.

Na podstawie zgromadzonych w *Raporcie* danych można zidentyfikować zarówno pozytywne tendencje dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w woj. śląskim, jak i obszary, w których należy podjąć lub kontynuować działania na rzecz poprawy warunków umożliwiających ten rozwój.

Poziom kompetencji cyfrowych mieszkańców na poziomie ponadpodstawowym uległ poprawie. Rekomenduje się podjęcie działań, które przyczynią się do zmiany struktury kompetencji, tj. zmniejszenia liczby mieszkańców z niskimi i podstawowymi umiejętnościami cyfrowymi. Będzie to miało istotne znaczenie również dla poprawy kompetencji w zakresie bezpiecznego posługiwania się ICT.

Ocena stopnia realizacji celu dotyczącego zwiększenia dostępności danych publicznych jest w znacznej mierze utrudniona. Poza danymi, które są uzyskiwane z regionalnych platform – SEKAP i ORSIP brakuje informacji na temat zasobów informacyjnych, którymi dysponują jednostki administracji publicznej. Rekomenduje się przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów informacyjnych z wykorzystaniem platformy SEKAP wśród partnerów projektu bazując na relacjach wypracowanych w trakcie dotychczasowej współpracy. Ten kierunek może zaowocować rozszerzeniem funkcjonalności i rozwojem platformy SEKAP w zakresie otwartych danych publicznych. W dalszym ciągu rekomenduje się rozwój platformy ORSIP (np.: nowe zasoby, nowe formaty danych dla automatycznego przetwarzania, digitalizacja zasobów archiwalnych, standaryzacja i digitalizacja planów zagospodarowania przestrzennego).

Platforma SEKAP i ORSIP odgrywa bardzo istotną rolę dla realizacji celu 3 *Strategii*. Województwo śląskie od lat zajmuje czołowe miejsca w Polsce w obszarze szeroko rozumianej e-administracji. Rekomenduje się dalszy rozwój tych platform, również w wersjach mobilnych z uwzględnieniem kierunków rozwoju elektronicznych usług publicznych w ramach rozwiązań implementowanych na poziomie krajowym.

Realizacja powyższych rekomendacji wymaga zapewnienia odpowiednich warunków determinujących jakość środowiska wdrożeniowego i należnych roli społeczeństwa informacyjnego w rozwoju regionu (także w kontekście wyboru ICT jako inteligentnej specjalizacji regionalnej). Istotną rolę w kształtowaniu tych warunków odgrywa Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego. Wzmocnienie zasobowe tej jednostki i traktowanie w ramach prowadzonej polityki rozwoju województwa problematyki społeczeństwa informacyjnego priorytetowo, a nie jako występującej „przy okazji” inicjatyw w innych obszarach w związku z obecnością ICT w każdej dziedzinie życia pozwoli na realizację celów *Strategii* i wzrost jakości życia mieszkańców.

Spis rysunków

Rysunek 1 Odsetek mieszkańców województw z ponadpodstawowymi umiejętnościami cyfrowymi w 2017 r.....	44
Rysunek 2 Odsetek mieszkańców województw z ponadpodstawowymi umiejętnościami związanymi z oprogramowaniem	45
Rysunek 3 Znajomość odpowiedniej strony internetowej w celu załatwienia sprawy urzędowej w województwach w 2016 r.....	46
Rysunek 4 Znajomość serwisu ePUAP i profilu zaufanego w województwach w 2016 r.	47
Rysunek 5 Znajomość serwisów: obywatel.gov.pl, biznes.gov.pl i danepubliczne.gov.pl w województwach w 2016 r.	47
Rysunek 6 Znajomość usługi elektronicznej wnioskowania o dowód osobisty w województwach w 2016 r.....	48
Rysunek 7 Aktywni, niedoświadczeni i nieprzekonani internauci w województwach w 2016 r.	49
Rysunek 8 Odsetek ankietowanych próbujących w ciągu ostatnich 12 miesięcy załatwić sprawę urzędową przez Internet w 2016 r.	49
Rysunek 9 Odsetek mieszkańców województw korzystających z e-administracji w 2017 r.....	50
Rysunek 10 Odsetek przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej korzystających z usług e-administracji w województwach w 2016 r.....	50
Rysunek 11 Liczba wniosków złożonych przez platformę SEKAP w latach 2009-2017.....	51
Rysunek 12 Liczba wejść na platformę SEKAP w latach 2009-2017.....	51
Rysunek 13 Liczba e-usług udostępnionych przez wszystkich partnerów SEKAP w podziale na poziomy w 2017r.....	52

Spis tabel

Tabela 1. Wyniki zbiorcze ankiety inwentaryzującej stan zasobów informacyjnych w Wydziałach i Jednostkach Organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w roku 2017	22
---	----

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Wystąpienie Dyrektora Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego podczas VII Śląskiego Konwentu Informatyków i Administracji	10
Zdjęcie 2 Stanowisko Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego podczas VII Śląskiego Konwentu Informatyków i Administracji	11
Zdjęcie 3 Szkolenie uczniów z systemu ORSIP w siedzibie Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego	14
Zdjęcie 4 Warsztaty z obsługi systemu ORSIP , zorganizowane podczas GISDay 2017 na Uniwersytecie Śląskim Wydziale Nauk o Ziemi.....	14
Zdjęcie 5 Corine Land Cover aktualne na 2012 rok.....	17
Zdjęcie 6 Dane dotyczące wypadków z udziałem pieszych za rok 2017	17
Zdjęcie 7 Najlepszą Przestrzeń Publiczną 2017	18
Zdjęcie 8 Czujniki monitorujące jakość powietrza WIOŚ	18
Zdjęcie 9 Granice nowopowstałej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.....	19
Zdjęcie 10 Konferencja „Integracja - wspólna droga do otwartych danych przestrzennych”	21
Zdjęcie 11 Promocja e-usług na platformie ORSIP i SEKAP podczas Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw	27
Zdjęcie 12 Film promocyjny wyświetlony podczas VII edycji gry miejskiej FAIR TRAIN 2017	28
Zdjęcie 13 Promocja ORSIP podczas Forum Nowej Edukacji	28
Zdjęcie 14 Udział w GISDay 2017 i prezentacja systemu ORSIP	29